

MAGYAR TEMETKEZÉS

ÚJ ELNÖK AZ OTEI ÉLÉN

FIAT-IFTA KONVENCIÓ
2022-BUDAPEST

SZAKMAI ÖSSZEFOGÁS
COVID IDEJÉN

ÁTALAKUL A
TEMETKEZÉS KÉPZÉSE

18 ÉVES LETT A
KARSOL KFT.

VÉDETT SÍROK
RENOVÁLÁSA
KESZTHELYEN

MINDENSZENTEKI
MÉCSESGYÚJTÁS

STÁCIÓ ÁLLÍTÁS
ORGOVÁNYON

ÚJ INNOVÁCIÓ
A VIZES HAMVASZTÓÜZEM

AGOSTYÁNI
EMLÉKERDŐ

Országos Temetkezési Egyesület és Ipartestület

OTEI

The background of the entire page is a photograph of the interior of a Gothic church. The image shows a series of pointed arches and tall, narrow stained glass windows. The windows are filled with intricate, colorful patterns, primarily in shades of blue, red, and yellow. The architecture is made of light-colored stone, and the lighting is soft, highlighting the textures of the walls and the vibrant colors of the glass.

*Kellemes Karácsonyi Ünnepeket
és Boldog Új Évet kívánunk!*

◆ **Keletfa**

H-4405 Nyíregyháza,
Lujza u. 6.

Mobil: 36 (30) 638-420
Tel.: 06 (42) 460-782
Fax: 06 (42) 460-783
www.keletfa.hu

Tisztelt Kollégák, kedves Olvasók!

Kérem, engedjék meg, hogy köszönetemet fejezzem ki, az elmúlt években tanúsított figyelmükért, megtisztelő érdeklődésükért, mellyel nyomon követték eddigi munkánkat, korábbi lapszámainkat.

Az elmúlt időszak nem kedvezett az alkotómunkának. A pandémia beárnyékolta a hétköznapjainkat, és az ünnepeket is.

Erőnket megfeszítve, sokszor saját épségünket, egészségünket is kockára téve, próbáltunk megfelelni az egyre növekvő halálozási hullám okozta fokozott terhelésnek. Mindemellett szembe kellett néznünk azzal is, hogy egy-egy fellelegzés után újra és újra

fokozott terhelésnek vagyunk kitéve mi, és a velünk együtt dolgozó kollégáink is.

Itt szeretném megköszönni valamennyi temetkezésben dolgozónak, hogy ezekben az időkben is helyt álltak, állnak, és segítik a fájdalmas élethelyzetbe került családokat, hogy méltóképpen vehessenek végső búcsút szeretteiktől.

Az ünnepek közeledtével feladatunk még nehezebb, de kívánom mindannyiunknak, hogy erőben, egészségben, hittel a lelkünkben, és reménnyel a szívünkben éljük napjainkat.

Varga József

Magyar Temetkezés kegyeleti szakmai kiadvány

Az Országos Temetkezési Egyesület és Ipartestület (OTEI) lapja

Felelős kiadó

Országos Temetkezési Egyesület és Ipartestület elnöksége
1134 Budapest, Váci út 23–27.

Szerkesztőség

Hírös Temetkezési Kft.
6000 Kecskemét, Mátyás király krt. 38.
Telefon: +36-30/9855-424
E-mail: magyartemetkezés@gmail.com

A szerkesztőbizottság tagjai

Vadász-Király Edit, Varga György, Puskás Béla, Varga József (elnök)

Nyomdai előkészítés, nyomdai munkák: Print 2000 Nyomda Kft., Kecskemét

TARTALOM

Előszó	1
Puskás Béla az OTEI Elnöke	2
Ülésezett az OTEI elnöksége	3
Temetkezési szolgáltató képzés átalakulása	5
A járvány negyedik hulláma	6-7
Forró drót a covid idején, budapesti szakmai összefogás a vészhelyzetben	7-8
Dr. Balas Noémi: Anyakönyvezési anomáliák az év eleji jogszabályváltozások tükrében	9
Mindenszentek és halottak napja	10
Tisztújítás	11
Hamvasztó üzemek helyzete a pandémia idején	12-13
FIAT-IFTA éves konvenció Budapesten	14-15
A Nemzeti Örökségvédelmi Intézet védett sírokat újított fel Keszthelyen	16-17
A Magyar Temetkezési Szolgáltatók Országos Szakegyesülete látogatása Krakkóban	18
Autotherm temetkezési autók – Kegyelet és méltóság négy keréken	19
Az I. Országos Mindenszenteki Mécsesgyújtás, avagy kegyeleti hagyományunk újragondolása	20-21
Sírgondozás télen	22
Nyíradonyból a világpiacra	24-25
Ez a jövő? Emlékerdő, avagy az örök élet tökéletes szimbóluma	26-27
Stáció állomás az Orgoványi Katolikus Temetőben	27
Emlékezés az I. világháborúban elesett katonákra	28
Autotherm: 500. temetkezési autónk került átadásra	29
Hamarosan Európában is megnyílik az első vizes hamvasztóüzem	30-31

Puskás Béla az OTEI Elnöke!

Egy perces néma csend..... - gyász és emlékezés – néhai Horváth József, Elnök Úr valamint a BTI vezérigazgatója. Pölczmanné Dunavári Anna „Anikó”, pedagógus, családi vállalkozás szíve-lelke, anyagi teremtés, a példaképem. Kardos László elismert és megbecsült szakmai tanácsadó, szakember.

- mindenki tudja kik Ők.

Fájdalmas a veszteség. Meghatározó egyéniségek, felejtethetetlen szakmabéliek, pótolhatatlan társak. Hiányoztok. Üresek a székek, de én hiszem, tudom, hogy velünk vagytok, figyelték ránk.

A meghatározó pillanatok fontos kérdéseket érintő, komoly munka követett 2021. június 17-én Tatán.

A meghívóban kihirdetett napirendi pontokat követve, elsőként dr. Ladotsy Géza általános alelnök ismertette az Országos Temetkezési Egyesület és Ipartestület 2020-ban végzett munkáját és gazdálkodását.

Majd Dorogi János az Ellenőrző Bizottság elnöke ismertette a legfontosabb észrevételeket az egyesület működésével és mérlegével kapcsolatban. A részletes jelentés hangsúlyozta az egyesület stabil pénzügyi helyzetét, és a pandémia időszaka alatt elmaradt programok jövőbeni megvalósításának lehetőségét.

Az egyesület beszámolóját a tagság egyhangúlag jóváhagyta.

A néhai Horváth József elnök halála okán megüresedett elnöki pozícióra a már korábban ülésező elnökség egyhangúlag Puskás Bélát javasolta. A

döntés pillanatáig más jelöltre nem érkezett javaslat, így kézfelemeléssel történő, nyílt szavazással, a közgyűlés Puskás Bélát választotta meg az OTEI elnökének. Puskás Béla nagyra becsült, több évtizede eredményesen tevékenykedő, többszörösen elismert szakember. Kinevezését a tagság egybehangozóan jóváhagyta. Határozott idejű mandátuma 2023. május 31-ig a tisztújító közgyűlésig szól.

Puskás Béla megválasztását követően megköszönte a tagság bizalmát és tájékoztatta a jelenlevőket arról, hogy a következő időszakban minden erejével és legjobb tudásával fog dolgozni. Mindent megtesz azért, hogy az OTEI, mind a szakma, mind a döntéshozók valamint a közvélemény előtt is ismert és elismert szervezet legyen. Kiemelte, hogy az egyesület idén ünnepli 50 éves fennállását.

dr. Ladotsy Géza, az OTEI tiszteletbeli elnöke címet megkapta, mint a temetkezési szakma doyenje, mely címet a közgyűlés egyhangúlag elfogadott Balog Károly alelnök javaslatára.

Az elnökségi tagság is kiegészült Harsányi Andrea, a Budapesti Temetkezési Intézet Nonprofit Zrt. vezérigazgatójának egyhangú választásával, valamint elnökség tagjainak körébe lépett Varga György, a Csongrád Megyei Kegyeleti Kft. ügyvezetője is.

A három tagú Ellenőrző Bizottság egyik tagjának lemondása okán, a megüresedett helyre Székesfehérvárról Vadász-Király Editet, a Fejér Megyei Önkormányzatok Kegyeleti Központ Kft. ügyvezetőjét választotta meg az OTEI közgyűlése. Köszönöm a megtisztelő bizalmat. A közgyűlés dr. Andor Ferenc elnökségi tagsági mandátumát egyöntetűen hitelesítette.

A napirendi pontoknak megfelelően az egyesület döntött két új tag felvételéről is, melyet minden jelenlevő jóváhagyott.

Vadász-Király Edit

Ülésezett az OTEI elnöksége

A rendkívüli közgyűlést követően az egyesület szervezeti élete folyamatosságának biztosítása érdekében időben megtörtént a bírósági bejelentés, majd a bejegyzés. Az egyesület pénzt kezelő OTP-nél zökkenőmentesen megtörtént az új elnök aláírás jogának bejegyzése. A nyári szabadságolások miatt az első elnökségi ülésre szeptember 8-án került sor Budapesten a Farkasréti temetőben. Az elnökségi ülésen számos a szervezeti élet folyamatosságát biztosító napirend került megtárgyalásra.

Harsányi Andrea tájékoztatta az elnökséget Budapesti Temetkezési Intézet Nonprofit Zrt. beolvadásáról 2021. szeptember 1-vel a BKM Nonprofit Zrt-be. Támogatja a javaslatot, hogy a BKM legyen az Egyesület befogadó szervezete, azonban a döntés a továbbiakban a BKM vezérigazgatójának hatásköre. Az új helyzetben további vizsgálat és későbbi döntés kérdése az OTEI székhelye. Javaslatként felmerült, hogy ez lehetne a Farkasréti temető is ahol az OTEI az elnökségi üléseinek többségét tartja. Döntés a december 8-i elnökségi ülés elé került. A NÖRI – az előzetes egyeztetések alapján – az OTEI közgyűlései számára biztosítja a Fiumei úti temetőben található kormányvárót.

Az elnökség tárgyalta kötelező temetkezési díjak várható befasztásáról. A díjak emelésére az elmúlt években nem került sor. Az elmaradt díjemelések nehéz helyzetbe hozták azokat a temetkezési szolgáltatókat, akik temetőket üzemeltetnek. Az előzetes várakozásoknak megfelelően a parlament a kormány javaslatára novemberben megtiltotta mindenfajta szolgáltatás díjának emelését 2022. július 1-ig.

Az elnökség megtárgyalta a halotti anyakönyvvezetés problémáiról. Megoldás csak jogszabályváltozással érhető el. A szakmai szervezetek javaslatai segíthetnek a probléma megoldásában.

Az elnökségi ülésen Balogh Károly lemondott az alelnöki funkciójáról, helyére dr. Gerencsér Balázst választotta meg az elnökség alelnöknek. Balogh Károlyt az elnökség megbízta azzal, hogy képviselje az OTEI-t a nemzetközi kapcsolatok során.

Az elnökség áttekintette az OTEI PR tevékenységét. Döntött arról, hogy a Magyar Temetkezés című újság a 2021-es évben jelenjen

meg, legkésőbb december folyamán. Elkészítésére az elnökség Varga Józsefet és a szerkesztő bizottság tagjait kérte fel.

További döntésekre az újsággal, a honlappal és a facebook-os megjelenéssel kapcsolatban várhatóan a december 8-i elnökségi ülésen kerül sor.

Részletes tájékoztatás hangzott el az átalakuló Temetkezési szolgáltató képzésről, amelyről a Magyar temetkezési újságban összefoglaló anyag jelenik meg.

Az elnökség úgy döntött, hogy korábbi évek gyakorlatának megfelelően visszaállítja a szakmai díjak rendszerét. Személyi javaslatokra a következő elnökségi ülésen kerül sor.

Az elnökség soron következő ülésére december 8-án került sor. A meghívóban szereplő napirendek tárgyalásáról a lapzárta miatt csak a következő számban tudunk beszámolni.

Várhatóan a december 8-i elnökségi ülés legfontosabb napirendje a FIAT-IFTA nemzetközi szervezet 2022-es Budapesti konferenciájáról szóló tájékoztató lesz.

Puskás Béla

Memorial- EnviMAP® a megbízható megoldás!

DIGITÁLIS TRANSZFORMÁCIÓ A TEMETŐK NYILVÁNTARTÁSÁBAN

„A Memorial Szoftver és EnviMAP felhő alapú megoldás integrálása a kor legmodernebb technológiai hátterére támaszkodva oldja meg a temetők felmérését és digitalizálását.”

Két önállóan sok éve működő vállalkozás az Envirosense Hungary Kft. és Memorial Szoftver Kft. közös stratégiai együttműködése hozta létre a Memorial – EnviMAP® Temető szolgáltatást, amely informatikai beruházás nélkül, felhőalapú megoldásként teljeskörű, hatályos jogszabályoknak megfelelő **temetőnyilvántartást és digitális térképi szolgáltatást biztosít a temető üzemeltetőknek és nyilvános elérést a hozzátartozóknak.**

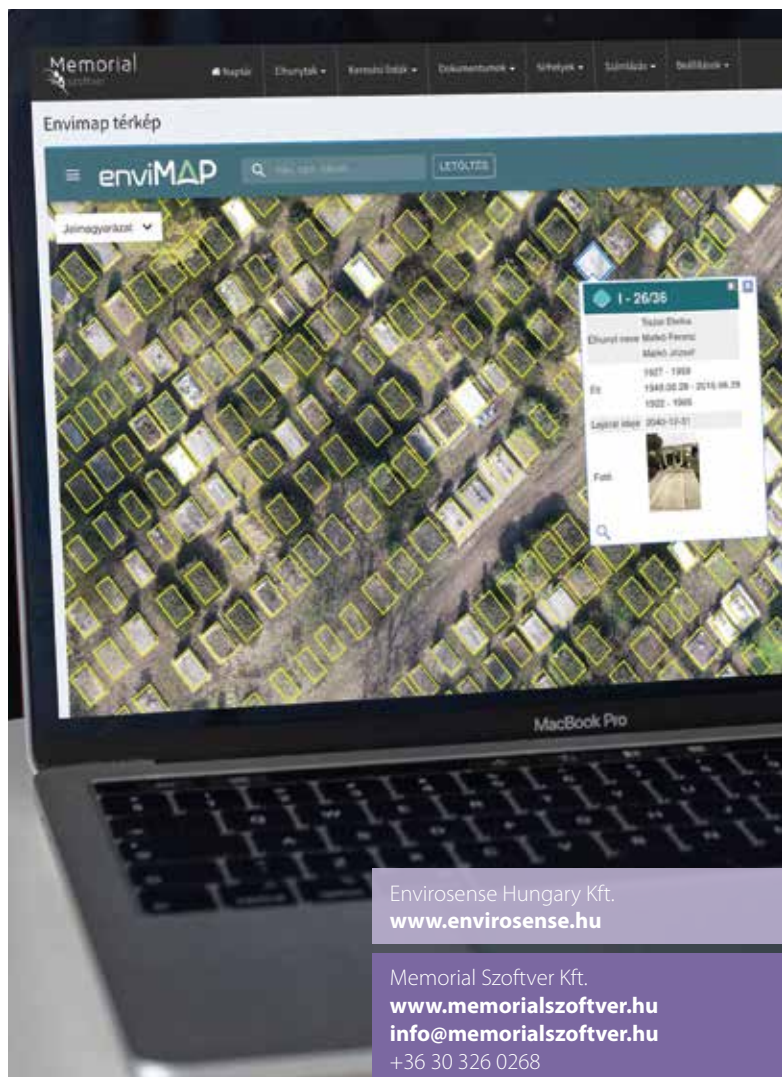
A temetőkönyvek digitális feldolgozását követően a **Memorial Szoftver**be importált adatok automatikusan naponta frissülnek az **EnviMAP®** térképen, amely a hozzátartozók számára kereshetőséget (**SírhelyAPP** mobilalkalmazáson is elérhető), az üzemeltetők és nyilvántartást vezetőik számára nagy segítséget jelent a mindennapi munka során.

Több választható üzleti megoldást dolgoztunk ki, amely akár a havidíjas konstrukcióban (pl. öt éves szerződéssel), beruházási vagy pályázati keretből finanszírozható.

Összefoglalva a **Memorial Szoftver** funkcionalitása mellett az **EnviMAP®** temető térkép és annak funkciói is elérhetőek a Memorial Szoftver környezetébe integrálva, ahonnan automatikusan történik meg a sírhoz rendelt adatok napi rendszerességű áttöltése.

A **Memorial – EnviMAP® Temető szolgáltatás bevezetése egyszerű**, mivel csak minimálisan igényli a megrendelő közreműködését.

Célunk, hogy minél több temetkezési vállalkozásnak, önkormányzatnak segítsünk a papír alapú működésről áttérni a digitalizált megoldásokra.

Envirosense Hungary Kft.
www.envirosense.hu

Memorial Szoftver Kft.
www.memorialszoftver.hu
info@memorialszoftver.hu
+36 30 326 0268

Memorial- EnviMAP® • www.envimap.memorialszoftver.hu

Temetkezési szolgáltató képzés átalakulása

Hazánkban a felnőttképzésnek először 2001-ben hoztak létre törvényi erejű jogi szabályozást, amely 2013-ban került módosításra. A 2013. évi LXXVII. törvény a felnőttképzésről a 2001. évi törvényhez képest jóval strukturáltabb rendszerben, sokkalta szigorúbb szabályozást vezetett be. Ennek módosítására került sor 2019-ben, mely révén teljesen új alapokra helyeződött a felnőttképzés hazánkban.

A képzési programmal szemben támasztott tartalmi követelmények jelentősen egyszerűsödtek. A leginkább szembetűnő változás, hogy már nem szükséges meghatározni az elméleti és gyakorlati órák arányát, viszont újdonság, hogy a képzési módszereket és a munkaformákat meg kell jelölni. A szabályozásból kikerült a modulzáró vizsgákra vonatkozó leírás meghatározása.

A Kormány módosította (229/2019. (IX. 30.) az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló korábbi rendeletet. (150/2012. (VII. A módosítás eredményeként az Országos Képzési Jegyzékben kizárólag az iskolarendszerben oktatható szakmák szerepelnek.

Az iskolarendszeren kívül oktatható képzési forma – tehát a temetkezési szolgáltató szakképesítés is – szakmai képzéssé alakult át, amelynek államilag elismert formája a szakképesítés. A rendelet szerint a képzést követően vizsgát akkreditált vizsgaközpontban tehet a hallgató.

A temetkezési szolgáltató képzési program kidolgozására Puskás Béla és Prutkay János kapott felkérést.

A programkövetelmény alapján határoztuk meg megszerezhető szakképesítéssel ellátható munkaterületet és tevékenységet.

A szakmai képzés megkezdéséhez szükséges bemeneti feltételek: érettségi végzettség.

A szakmai gyakorlat időtartama: 2 éves, igazoltan temetkezési szolgáltatásban eltöltött gyakorlat.

A képzés időtartalma: 200 - 250 óra.

Az oktatási anyag – egyenlőre nem változott.

Írásbeli vizsga. Számítógép által generál minimum 100 kérdésből véletlenszerűen kiválasztott 25 kérdést kap a hallgató, amelyben 30% jogi ismeret, 30 % temetkezési szolgáltató, temető üzemeltető, 20% kegyeleti kultúra és 20 % kegyeleti kommunikációs kérdés lesz. Az írásbeli vizsga feladatlapja tartalmazhat feleletválasztós, felelet kiegészítő, feleletalkotós, párosítási, csoportosítási, sorba rendezési, fogalom-meghatározási feladatokat.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 51 %-át elérte. Az eredményt a számítógép az írásbeli feladat lezárását követően azonnal megadja.

Projekt feladat (Szakmai dolgozat) elkészítése.

A vizsgára való jelentkezés feltétele egy legalább 15, legfeljebb 20 A/4 oldalas záródolgozat elkészítése. Szakmai dolgozatot az írásbeli vizsga előtt 30 nappal le kell adni. A dolgozatot a szóbeli vizsgán kell megvédeni. A vizsgázó – választása szerint – az előre megadott témakörök egyikéből készítheti el a záródolgozatát:

Szituációs helyzetgyakorlat

A vizsgafeladat több, helyzetre adaptált, esetleírásból áll össze, melyekben eltérő magatartású ügyfelekkel megvalósuló kommunikációs helyzetek megvalósítása és megoldása a feladat, amelyből a vizsgázó egyet véletlenszerűen kiválaszt és a szituációt önállóan vagy segítő személlyel megvalósítja. A feladat megoldásához szükséges eszközöket, dokumentumokat számítógépen kell kiválasztani a hallgatónak.

A vizsgára egy nap kerül kijelölésre. Mindhárom feladat eredményes végrehajtását követően kap bizonyítványt a hallgató.

Az írásbeli kérdések és a szituációs helyzetgyakorlat feladatainak kidolgozásában részt vettek: Palkovics Katalin, Puskás Béla, Tronka István, Antal Ferenc, Petrich Csaba és Rönkösi József.

A kidolgozás koordinálásában a Belügyminisztérium Rendészeti Vezetőkiválasztási, Vezetőképzési és Továbbképzési Főosztály (Remeteszlós) munkatársai Dr. Nagy Zoltán rendőr ezredes a Vizsgaközpont vezetőjének irányításával vettek részt.

Puskás Béla

A járvány negyedik hulláma

2020 márciusától a temetkezési szolgáltatóknak új kihívásokkal kellett és kell napjainkban is szembe nézni. Az első hullám idején a védőeszközök és a fertőtlenítő eszközök hiánya okozott gondot. Ez a következő hullámok során megoldódott. Ahogy országszerte, úgy a temetőben is bevezettük a korlátozásokat, a kollégák beszerzték a megfelelő védőeszközöket, fertőtlenítő szereket. Talán ennek is köszönhető, hogy az első hullám idején a temetések száma jelentősen nem nőtt. A második és harmadik hullám idején az elhunytak számának jelentős növekedése komoly kihívás elé állította a szakmát is. Ennek a kihívásnak a temetkezési szolgáltatók tisztelegéssel megfeleltek. A hűtő kapacitás korlátozottsága mind a kórházaknak, mind a temetkezési vállalkozóknak gondot okozott, amelyet több helyen hűtő konténer beállításával oldottak meg. Tettük a dolgunkat meggyőződésünk szerint, ennek ellenére néhány köszönő szót persze örömmel fogadtunk volna.

A negyedik hullám során a „plafont” várhatóan december közepén – a Magyar Temetkezés megjelenésekor – érjük el. A szakemberek véleménye szerint elhúzódó hullámra számíthatunk, amely várhatóan 2022. január közepéig is eltarthat.

Tehát a járvány teljes megszűnése, sajnos egyelőre nem várható. Sokat segíthet kollégáink védettségén a vakcina beadása (most már a harmadik is). A kötelező oltást a temetkezési szolgáltatók többségénél – a magas beoltottsági arány miatt – egyelőre nem került elrendelésre.

Néhány tanács a fertőzés megelőzése érdekében

Nekünk továbbra is temetnünk kell. A temetkezési szolgáltatást illetően a korábban kiadott intézkedések kerültek ismételt bevezetésre. A temetkezési szolgáltatás végrehajtása során, zárt térben, 20-50 részvételre engedélyezett. Erre az ügyintézés során célszerű felhívni a hozzátartozó(k) figyelmét. Zárt helyen az előírt létszám betartását közvetett intézkedésekkel – székek számának csökkentésével – el lehet érni. A 1,5 méteres távolságot ebben az esetben is be kell tartani. Zárt térben történő temetés esetén kötelező a szájmascsk használata.

A temetés végrehajtása, valamint a temető látogatása során továbbra sem szükséges semmiféle korlátozás, szankció bevezetése.

Kollégáinknak a ravatalozóban és a környékén kötelező a szájmascsk használata.

A hozzátartozók figyelmét fel kell hívni, hogy a sírhely környékén a kollégáinktól 2-3 méterre helyezkedjenek el. Tapasztalataim szerint a hozzátartozók fegyelmezettek, a korlátozásokra felhívják a gyászolókat, az érintettek figyelmét. Sajnos, továbbra is a legveszélyeztetettebb helyen dolgozó kollégák az ügyintézők, a halottszállítók és a sírásók.

A vírusról:

Az ország bármelyik településén számolni kell a fertőzés lehetőségével. Sajnos a mutálódott vírus a korábbiaknál sokkal gyorsabban fertőz. Mindebből az következik, hogy valamennyien – különösen az oltatlanok – fokozottan ki vagyunk téve a fertőzésveszélynek. Továbbra is igaz, hogy a vírus könnyen elpusztítható szappanos kézmosással és higított hypóval.

Ügyintézés:

Minimálisra kell csökkenteni a temetés-megrendelésen részt vevő családtagok számát (maximum 2 fő). Amennyiben több hozzátartozó érkezik, azokat külön helyiségben kell elhelyezni vagy meg kell kérni őket, hogy várakozzanak az iroda előtt. A kézfertőtlenítés a hozzátartozók részére kötelező. Az ügyintézés, a szükséges okmányok elkészítését a helyileg kiadott intézkedések szerint kell végrehajtani. Az ügyintézés során kerülni kell a személyes érintkezést. A temetés megrendelése során, ha arra lehetőség van rá, az elektronikus ügyintézés kell előnyben részesíteni. (hiányzó okmány beszerzése)

Ahol arra lehetőség van az ügyintézők elé plexi lapot lehet szerelni. A plexi lap mögött dolgozó ügyintéző részére nem kötelező a szájmascsk használata, de ajánlott. A hozzátartozóknak a szájmascsk használata kötelező.

Halottszállítás:

A legveszélyeztetettebb helyzetben továbbra is a halottszállítást végző kollégáink vannak.

A szükséges védőeszközöket a munka végzéséhez folyamatosan biztosítani kell.

A kihűlt test már nem fertőz (kivéve a testnedvek). A kollégák figyelmét fel kell hívni, hogy háznál ne öltöztessenek. Erre kerüljön sor a kórházban vagy a temetőben (szállítás helyszínén).

Házhoz történő megérkezés után meg kell kérni a hozzátartozókat, hogy szellőztessék ki a lakást. A hozzátartozóktól való távolságtartást a szállítás során is biztosítani kell.

A kórházak a korábban kiadott protokoll szerint végzik munkájukat. A kollégáknak ezeket is maradéktalanul be kell tartani.

Az elhunytat dupla, műanyag zsákban kell elhelyezni. A két zsák között jól láthatóan – olvashatóan – kell elhelyezni a piros láb/kézcédulát. (sajnos több helyen ez nem áll rendelkezésre)

Hamvasztóüzemi szállítás esetén – előzetesen egyeztetve a hamvasztóüzem vezetőjével – maradéktalanul tartsuk be a korábban kiadott intézkedést.

Minden autóban legyen: fertőtlenítőszer (lehetőleg alkoholos), papírruha, kesztyű, szájmascsk.

Kesztyű, szájmascsk használata az elhunyt mozgatása során kötelező.

Koronavírussal fertőzött elhunyt szállítása esetén ugyanaz az eljárás, mint az AIDS-szel fertőzött elhunyt esetén. Fertőzött elhunyt szállítását követően a szállító autót fertőtleníteni kell. Erre vonatkozóan a korábban kiadott intézkedéseket kell betartani.

Temetés:

A temetés a szokásos rendben történik, korlátozott résztvevőkkel. Lehetőség szerint kerülni kell a zárt térben történő gyászszertartást. Amennyiben nagyobb temetési részvétel várható, akkor javasolni kell a hamvasztásos temetést. A hamvasztó üzemek a korábban elrendelt szigorítások szerint működnek. A kollégák figyelmét fel kell hívni a hamvasztóüzemben elrendelt szabályok maradéktalan betartására.

Az urnák tárolását – díjmentesen – , minden szolgáltatónak meg kell oldani abban az esetben, ha a hozzátartozó/k annak későbbi elhelyezése mellett döntenek.

Koporsós temetésre továbbra is van lehetőség. Az elhunytat dupla zsákban kell a koporsóba helyezni. Földes temetés esetén továbbra is tilos a fémbetét használata.

A hozzátartozó(ka)t tájékoztatni kell arról, hogy nem ajánljuk a koronavírusos elhunyt megtekintését. Amennyiben a hozzátartozó

személyesen szeretne elközönni az elhunytól, úgy közölni kell vele, hogy 2-3 méterről nézheti meg az elhunytat. Az a kolléga, aki az arcot szabaddá teszi, védőruhában, maszkban, kesztyűben köteles a munkáját elvégezni.

Katonai temetés:

Csökkentett létszámban, továbbra is a megszokott rendben kerül megtartásra.

Puskás Béla

Forró drót a covid idején, budapesti szakmai összefogás a vészhelyzetben

„A fúrge barna róka átugorja a lusta kutyát 1234567890” - ez volt az Egyesült Államok és a Szovjetunió első, a híres forró dróton történt üzenetváltásának szövege. A hidegháborús forródrót története az 1960-as évekre nyúlik vissza, amikor először kábelen, majd műholddon keresztül létesített egymással közvetlen kapcsolatot a hidegháború két nagyhatalma.

A covid idején már Teams vagy Zoom alkalmazást használunk és az együttműködő cégek között sincs olyan nagy távolság, mint annak idején az Egyesült Államok és a Szovjetunió között létezett.

A covid 3. hullámának egyik leginkább érintett települése Budapest volt. Bár a hírekben erről nem esett szó, de több kórház is a halothűtő kapacitásának maximumát érte el. A temetkezési szolgáltatók és a hamvasztóüzemek is csúcsra járatva üzemeltek. Az oltás még nem volt általánosan elérhető a szakmában, így a kapacitások mellett a vezetők azért is aggódhattak, hogy a járvány ne tegye működésképtelenné a cégeket. A legkritikusabb azonban a hűtőkapacitás volt 2021. márciusában. Az érintett cégek is nemcsak a saját szolgáltatói tevékenységük miatt, hanem a velük szerződésben álló kórházak részére felajánlott segítség miatt voltak nehéz helyzetben.

Ezért is volt megnyugtató, hogy a cégek egy szorosabb együttműködés útjára lépnek és felajánlották egymásnak kölcsönös segítségüket. Előzményei is voltak az együttműködésnek, hiszen a védőfelszerelések területén a BTI, illetve néhai Horváth József vezérigazgató az 1. hullám idején felajánlotta segítségét a szakmának a beszerzés területén. Az Zoom platformon keresztül egyeztetésekre hetente került sor, és remélhetőleg egy hosszútávú szakmai együttműködés kezdetét alapozta meg.

Hogyan is látták a vezetők az együttműködést?

Tóth Diána, Adytum csoport:

A patológiákkal és a temetkezési szolgáltatókkal kialakult folyamatos egyeztetési lehetőség megkönnyítette számunkra a szállítások és a hamvasztási feladatok gördülékeny szervezését.

Több autóval, több szállítási napot szervezve történt az elhunyt szállítás, hogy a hűtési és hamvasztási kapacitásainkat elnyújtva terheljük. A hirtelen terhelés hatására azonban így is folyamatos üzemelést kellett produkálni, amely időszakban a karbantartások elvégzése okozott fejtörést, hiszen szinte nem volt alkalom leállítani az üzemeket és a hamvasztókemencéket még hétvégén sem. A karbantartások több napos elvégzésekor, vagy a hűtési kapacitások telítettsége esetén (a budapesti 120 férőhelyes hűtőkapacitásunk sajnos nem volt elegendő) a hamvasztóüzemeink egymást segítve, átszállítással kezelték a helyzetet.

Szarka Ferenc, Aevum csoport:

A forró-drót fenntartása számunkra egyfajta megerősítést jelentett a pandémiás helyzet idején arra vonatkozóan, hogy ha szükséges, a temetkezési szakma igenis összejár és együttműködik. Az együttműködő cégek közül minden cégre jellemző, hogy egy bizonyos speciális területen kiemelkedik a többiek közül. Pont ezért tudott jól és hatékonyan működni az összefogás, mivel a pandémia okán kialakult extrém helyzetet együttesen le tudtuk kezelni. Társaságunk szállítókapaacitással és fizikai állományú munkaerő felajánlásával tudott részt venni az együttműködésben, melyet – szerencsére - csak ritkán kellett mozgósítani.

Az összefogás számunkra csak pozitív tapasztalatokat hozott, szorosabbra kovácsolta a részt vevő társaságokkal történő együttműködést és egyfajta megnyugvást adott arra vonatkozólag, hogy a bajban számíthatunk egymás segítségére. Ezúton is köszönöm mindenkinek a felajánlott segítséget és továbbra is működtessük a forró-drótot!

Harsányi Andrea, BKM BTI divízió:

Mindannyiunk számára megterhelő volt az elmúlt egy év, hiszen egy ismeretlen helyzetben, egy ismeretlen ellenséggel találtuk szembe magunkat, mely a napi sűrűsödő feladatok mellett folyamatos pszichés leterheltséget is jelentett és ezen közben megtanultuk, hogyan viseljük a maszkot helyesen, szemüvegben és anélkül és megtanultuk, hogyan fogjunk kezet érintések nélkül. Ilyen helyzetben ismeri meg igazán társait, a szakmabeli kollégáit az ember. Vajon odafordulunk egymáshoz? Vajon lesz, aki segít a

Harsányi Andrea

Novák Gergely

Tóth Diána

Gerencsér Balázs

bajban? A válaszuk: Igen. Bár lehet, hogy különbözőképpen látjuk a világot és irányítjuk vállalkozásainkat, de ugyanaz a szakmai hév és akarat vezet mindannyiunkat.

...és éppen ezért: összekapaszkodva, félelemmel tele, a mindennapok bizonytalan várakozásával, de időről-időre...először online...asztán lassan egy-egy kávé mellett találkoztunk, beszélgettünk az éppen aktuális helyzetről, kilátásokról, problémákról és lehetséges megoldásokról.

A BTI a járványhelyzet első hullámában – látva az olasz, elborzasztó állapotokat – megvizsgálta hűtőkapacitását és elvégeztük azok megelőző karbantartásait, így körülbelül 600 férőhellyel indultunk neki ennek a furcsa útnak. Így nem volt kérdés, hogy a BTI leginkább ebben tudott segíteni a partnereknek, vállalkozásoknak szükség szerint.

Nem titok, hogy egyes kórházak is megszorultak hűtésük tekintetében, így nem nevesítve azokat, de szerződöttünk hűtésre és intézmények közötti átszállításokra, ezzel támogatva a szorult helyzetben lévőket.

Sajnos a pandémiás hullám 4. „felvonása” közben megfogalmazódik minduntalan, hogy a szakmai összekapcsolódásnak folytatódnia kell. Ezúton én is köszönöm a BTI nevében is az együttműködést és a biztonságérzetet, melyet „önszerveződésünk” jelentett!

Dr. Gerencsér Balázs, SZIGÜ Temetkezés Cégcsoport:

2020-ban az együttműködés még a védőfelszerelések beszerzéséről szólt. 2021. tavaszán azonban a szolgáltatási kapacitásunk határán voltunk mindannyian, miközben közeledett a húsvéti többnapos hétvége. A kormányhivatalok és a kórházak is folyamatosan kapcsolatban álltak velünk, és kérték a segítséget. Ekkor indult el a szorosabb együttműködés a cégeink között. A húsvét hétvégét végül sikeresen átvészeltük, de ehhez megnyugvást adott, hogy tudtuk, hogy a többi cég miben tud segíteni, ha szükséges. A bizalom pillanatokon belül kiépült, hiszen mindenki ismertette a helyzetét, így pontosan tisztában voltuk azzal is, hogy hol kinek kellhet segítség.

Nálunk a hűtőkapacitás volt, amire figyelni kellett, hiszen más temetkezési cégeknek és egy fővárosi kórháznak is vállaltunk hűtést. A járvány legintenzívebb szakaszában napi szinten előfordult, hogy reggel még volt hatvan szabad helyünk a fővárosi hűtőnkben, de este már az agglomerációs temetőinkben található tartalék-hűtőink is megteltek fővárosi elhunytakkal. Szerencsére ez a helyzet nem tartott hosszú ideig, amiben sokat segített a partnerek, köztük a hamvasztó üzemek készséges hozzáállása és hétvégi munkavégzése is.

Ez a bizalmi hangvételű egyeztetés azután megmaradt közöttünk és ma is jól példázza, hogy a szakmában kizárólag az összefogás útján lehet boldogulni.

Novák Gergely, Télizöld csoport:

A járvány kezdetén a 40 fős hűtőkapacitásunkat konténerhűtővel 120 főre bővítettük, de még így is volt olyan pillanat, amikor a tartalékként lekötött újabb bérelt hűtőkonténer szállításáról tárgyaltunk. Cégeink részére a legkritikusabb pillanat az volt, amikor több kollégánk megbetegedett a vírus következtében és nem tudtuk, hogy a vállalt temetések hogyan fogjuk tudni lebonyolítani.

Végül pár nap volt, amikor az egyik konkurens céget kértünk meg a szertartások megtartására.

Az együttműködés számunkra egy védőhálót jelentett, egyfajta biztosítékot, ami ott volt, ha kellett.

Szarka Ferenc

Novák Gergely

Dr. Balas Noémi:

Anyakönyvezési anomáliák az év eleji jogszabályváltozások tükrében

Az elmúlt időszak a pandémia okán jelentősen próbára tette a temetkezési szolgáltatókat, és természetesen a gyászoló családokat is. Ebben az eleve nehéz helyzetben szembesült a szakma az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. törvény 2021. február 1. napján hatálybalépett módosításával, amely Budapesten nem várt akadályokat gördített - és gördít a mai napig - a temetések szervezése elé. A fentebb hivatkozott módosítás a törvény 63. § (3) és (5) bekezdését érintette, és elindította azt a gyakorlatot, hogy amennyiben egy elhunyt nem kerül elő személyazonosságot igazoló okmánya (vagy van ugyan, de az régen lejárt), úgy az anyakönyvezési folyamata megáll, és az anyakönyvező - sokszor csak a temetkezési szolgáltató kifejezett sürgetésére - a rendőrséghez fordul az azonosítás érdekében. Több anyakönyvvezető informálisan elmondta azt, hogy az, hogy nincs az elhunytak érvényes okmánya sajnos elég nagy számban, akár az ügyek 10-20%-ban is előfordul.

A rendőrségi azonosításnak ugyanakkor nem volt (és sok budapesti kerületben a mai napig nincs is) kialakult gyakorlata, illetve eljárásrendje, ami maga után vonja az anyakönyvezési eljárás- és ezzel együtt akár a temetések - jelentős elhúzódsát.

A hamvasztásnak a Temetkezési törvény 24. § (1) pontja alapján nem feltétele az anyakönyvezés megtörténte. „Halottat csak jogszabályban előírt orvosi vizsgálat és az erről szóló halottvizsgálati bizonyítvány alapján szabad eltemetni vagy elhamvasztani ...Az elhunyt elhamvasztásához a halottvizsgálati bizonyítványra minden esetben fel kell jegyezni az elhamvaszthatóságot.” Tehát a most támadt jogszabályi (z)űrben előfordulhat olyan eset, hogy valakit szabályosan elhamvasztanak úgy, hogy közben az anyakönyvezési eljárásban még rendőrségi azonosításra lenne szükség.

A temetéseknek az új szabályozás azért képezheti akadályát, mert a temetők üzemeltetője sok helyen az anyakönyvi pecséttel ellátott halottvizsgálati bizonyítvány meglétéhez köti a temetés megrendelését, azonban az anyakönyvi hivatalok ún. pecsétes példányt a fenti esetben nem adnak ki. Temetkezési szolgáltatóként természetesen nekünk mindennél fontosabb, hogy a gyászoló család ne kerüljön - számára általában nehezen érthető - adminisztratív okokból olyan helyzetbe, hogy ne tudja a hozzátartozóját úgy és akkor eltemetni, ahogyan ő azt szeretné. Ezért egyrésztől sok esetben mi magunk - az anyakönyvvezető eljárást nem bejárva - kezdeményezzük közvetlenül a rendőrségnél az azonosítást, és annak eredményét eljuttatjuk az anyakönyvvezetőnek. Ugyanakkor sok esetben már a halottvizsgálat alkalmával történik a rendőrség részéről ilyen azonosítás (pld. amikor rendőrség tőri fel az elhunyt otthonát és talál rá a szomszédok által napok óta nem látott elhunyt, vagy azonosítja közterületen az elhunytat), melynek eredményeként az elhunyt adatait a halottvizsgálatot végző orvos felvezeti a halottvizsgálati bizonyítványra. Sajnos erről az azonosításról azonban semmilyen írásos okiratot nem kap a halottvizsgálatot végző orvos, sem pedig az anyakönyvvezető. Így fordulhat elő, hogy az egyszer már megtörtént azonosítást az anyakönyvi eljárásban egy újabb azonosításnak kell követnie. Ennek az anomáliának a feloldása érdekében a MATESZSZ megkereste mind az ORFK-t, mind pedig a Belügyminisztériumot, melynek eredményeként jelenleg egyeztetések folynak a Belügyminisztériumban mind az anyakönyvi felügyelet ellátó Miniszterelnökség, mind pedig a szintén érintett EMMI bevonásával. Reményeink szerint ezen egyeztetések eredményeként hamarosan beszámolhatunk a probléma jogalkotói szinten történő feloldásáról.

Mindenszentek és halottak napja

Mindenszentek napját a keresztények már a 3. vagy 4. században is ünnepelték, de hivatalos ünneppé csak 835-ben nyilvánította IV. Gergely pápa. A dátum valószínűleg azért november elseje, mert helyettesíteni akarták az akkorra eső pogány halotti ünnepet. Magyarországon a kereszténység felvételét követően jelent meg a 11. században. Mindenszentek ünnepe a katolikus egyházban az összes üdvözült lélek emléknapja, amely 2000-től ismét bekerült a kötelező egyházi ünnepek közé. Ez azt jelenti, hogy az egyház előírása szerint a híveknek kötelező részt venniük a szentmisén. A protestánsok ezen a napon az elhunytakról emlékeznek meg.

Szent Odilo clunyi apát kezdeményezte, hogy mindenszentek ünnepét követően az összes elhunyt emberről is megemlékezzenek. A halottak napjáról először 998-ban emlékeztek meg, majd ez a 11. században a clunyi bencés szerzetesek hatására széles körben elterjedt.

Tehát november 2-án a halottak napján a katolikus egyház ünnepélyesen megemlékezik minden elhunytáról, de különösképpen „a tisztulás állapotában levő szenvedő lelkekről”. A halottak napja fokozatosan vált egyházi ünnepből az elhunytakról való általános megemlékezés napjává.

Ezekben a napokban több százezer ember indult el hazánkban is a temetőkre és vitt virágot, gyújtott mécses szerettei sírjánál. A temetőüzemeltetést végző szervezetek különböző rendezvényekkel tették meghittebbé a megemlékezést. Kaposváron egy különleges

fotó kiállítás nyílt meg Mindenszentek napján a Keleti temetőben. A Somogy Temetkezési Kft. és Somogyi hírlap már 11. alkalommal hirdette meg „Somogyi temetők üzenete” című fotó pályázatot. A legkülönlegesebb fotókból nyílt kiállítás megnyitásán került sor a díjak átadására is. A kiállítást megnyitását követően Szita Károly Kaposvár Megyei Jogú Város Polgármestere gyújtott gyertyát valamennyi elhunyt kaposváriért. Este Vajda Gábor plébános celebrált gyászmisét a Hősök templomában. A misét követően a hazájukért elesett katonáért szólt a harangszó. Az emlékezést követően a Hősök emlékművénél koszorúzásra és mécses gyújtásra került sor.

Puskás Béla

Emlégyémánt

A végtelen szeretet és emlékezés szimbóluma

A gyémánt temetés szép és örökké tartó módja annak, hogy elbúcsúzzon attól, akit szeretett. Az ALGORDANZA emlékgyémánt az elhunyt személy hajából, hamvaiból vagy személyes tárgyából készül Svájcban.

- ◆ 100%-ban a szeretett hozzátartozó maradványaiból származó szénből készül
- ◆ az ALGORDANZA a 2004-es alapítás óta több mint 11.000 emlékgyémántot gyártott
- ◆ ISO minősítés, Algordanza tanúsítvány
- ◆ Jutalék az üzletet hozó vállalkozásnak

Magyarországi képviselő:
Novák Gergely -
+36.30.6386848
www.algordanza.hu
office@antea.hu

Tisztújítás

Beszámolóelfogadás és tagfelvétel az MTFE 2021. évi Közgyűlésén.

2021. május 26-án, Kecskeméten tartotta meg soron következő közgyűlését a Magyarországi Temetőfenntartók és Üzemeltetők Egyesülete. A szép számmal megjelent egyesületi tagok hét napirendi pontot vitattak illetve szavaztak meg.

A közgyűlést az egyesület elnöke, Varga József nyitotta meg köszöntőjével és arra kérte a jelenlevőket, hogy emlékezzenek meg a szakma közelmúltban elhunyt ismert és neves személyeiről. Az egy perces néma csendben Horváth Józsefre, az OTEI elnökére, Kardos Lászlóra egyesület szaktanácsadójára és Pölcsmanné Dunavári Anna Anikóra, a MANTEX tulajdonosára emlékeztünk.

Az első napirendi pont az MTFE 2020. évi tevékenységéről és gazdálkodásáról szólt. Varga József összegezte a tavalyi évet, melyben az egyesületi tagsága négy új belépővel bővült a pandémia ellenére is. A tagok száma így már huszonöt csatlakozott emelkedett. Az MTFE elnöke itt emelte ki azt is, hogy az MTFE így már jelentős szakmai közösséget alkot, hiszen rengeteg temető, zöldfelület, temetésszám valamint humán erőforrás tartozik az egyesület holdudvarába.

Ugyanakkor a pandémia keresztül is húzta a tavalyi terveket. A sírásó verseny és a bolognai szakmai kiállításra utazás is elmaradt. Az elnökség mindezek ellenére igyekezett az információáramlás és kapcsolattartás miatt megszervezni az elnökségi üléseket és a közgyűlést. Négy elnökségi találkozót tartottak, ahol kiemelt téma volt több esetben is a COVID19 járvány és annak megfelelő szakmai kezelése

valamint sor került egy virológiai és oltásmagyarázó interaktív online előadás is.

A Felügyelő Bizottság Elnökének, Juhász Emiliának javaslatára, a második napirendi pontban, az elnökség egyhangúan elfogadta a 2020. évi beszámolót.

Az idei közgyűlésen alapszabály módosítás is szerepelt az eldöntendő kérdések között. A tagság egyhangúan szavazta meg a jogkövető módosítások elfogadását, az elektronikus ülések lehetőségét valamint, hogy az eddigi 6 elnökségi tag helyett idei évtől 5 elnökségi tag és egy titkár alkossa az egyesület vezetőségét.

A napirendi pontok sorában ekkor következett a 2021. évi tisztújítás. Az elnökség előzetesen tett javaslatához további jelölés nem érkezett, azonban Dorogi János egyéb szakmai elfoglaltságokra hivatkozva nem vállalta a jövőben elnökségi tagságát. Az elnökség további tagjait pedig egyhangúan megszavazta a közgyűlés így az egyesület elnöke 2025. május 31-ig továbbra is Varga József lesz. Elnökhelyettes Varga György, elnökségi tagok Dobos János, Palkovics Katalin és Nagy Gábor. Az újonnan választott felügyelőbizottság tagjai Juhász Emília, Vadász-Király Edit és Nyakas Gábor lettek.

Komlódi Gabriella

Hamvasztó üzemek helyzete a pandémia idején

Magyarországon 2021. november 5-ig 31 184-en haltak meg koronavírusban. A 2021. január-októberi elhunytak száma 122 622 volt, amely 1000 lakosra 15,2 halálozást jelent. A korábbi évek adatai (2020. év 141 002, 2019. év 129 603, 2018. év 131 045) és ez 7,5%-os növekedést mutat. A KSH adataiból az is kiderül, hogy 2020. szeptemberben ugrottak meg igazán a halálozási számok. Az Eurostat honlapján is elérhető adatok szerint az ezt megelőző öt évátlagos halálozási adatához képest a növekedés jelentős emelkedést jelez. A KSH felmérése szerint idén márciusban 40 százalékkal többen haltak meg, mint a tavalyi év azonos időszakában, a féléves adatokat figyelembe véve 23%-os a növekmény az előző év azonos időszakához képest.

A pandémia alatt hazánkban is jelentősen megnőtt az elhunytak száma. Mindenki ismer valakit, akinek közeli hozzátartozója meghalt a koronavírus járvány miatt. A temetkezési szakmáról nagyon ritkán beszélünk, pedig a korona vírus rengeteg megoldandó feladatot, új, eddig ismeretlen problémát vetett fel, mind a temetésben dolgozóknak, mind pedig a gyászolóknak.

A temetkezési cégek feszített tempóban dolgoztak, volt olyan időszak, hogy 20-30%-al több esetszámot kellett kezelni, de van olyan szolgáltató, aki időszakosan 2-3 hétig másfélszer annyi temetést regisztrált. A temetkezési dolgozókat hatalmas lelki és fizikai terhelés érte, amire nem lehetett felkészülni, ezek gyakran váratlan helyzetek elé állítottak bennünket. A cégvezetők próbáltak előre gondolkodni, sokan létszámot bővítettetek, fertőtlenítéshez szükséges eszközöket, vagy védőfelszereléseket kellett

megfinanszírozni. Sokan a hűtőkapacitásukat bővítették, hiszen a kórházi hűtőkapacitások a maximumot érték el bizonyos hetekben. Ilyenkor a kórházakkal folyamatosan egyeztetve próbálták a temetkezési szolgáltatók az elhunytak hűtését megoldani. A kórházak is bővítették hűtőkapacitásukat, volt olyan egészségügyi intézmény, ahol mobil konténerek kerültek felállításra.

A temetkezés szakmai szervezetei élen jártak a járvánnyal kapcsolatos protokoll kidolgozásában. Ezen protokoll alapján gondoskodni kellett arról, hogy az elhunytak a kórház osztályról történő szállítás dupla egészségügyi zsákban történjen a külső réteg fertőtlenítését és jelölését követően. (A temetkezési törvény alapesetben egy egészségügyi zsákot ír elő.) Szabályozni kellett a holttest környezetének rendbetételét, a felhasznált eszközök fertőtlenítését, illetve a fertőtlenítő takarítás rendjét az elhunyszállító autók és halothűtők tekintetében is. Külön került szabályozásra az előzőekkel összhangban a fertőzött elhunytak hamvasztási folyamata.

Tavaly október óta hetente beszámoltak a temetkezési szolgáltatók a kormányhivataloknak arról, mennyi az aktuális férőhely a halothűtőkben, és egymás számára is láthatóvá tették a szükséges adatokat. A kormányhivatalokkal kialakult kapcsolat reméljük, hosszútávon segíteni fogja a vállalkozásaink munkáját.

A szakmai szervezetek elsőként kezdeményezték, hogy a szakma dolgozói a biztonságos üzemeltetés érdekében minél hamarabb be legyenek oltva. Komoly feladatot jelentett a szakmában, hogy

a hirtelen ránk zúduló fertőzés miatt nem csak az, hogy dolgozóinkat védőfelszereléssel ellássuk, hanem az is, hogy megköveteljük úgy a higiéniés előírásokon túl az előírások és a védőfelszerelések használatát mindenki betartsa.

Ma Magyarországon 17 hamvasztóüzem működik, amely 186 000 elhunyt hamvasztását tudná ellátni éves szinten maximális kapacitással. Az országos hamvasztási átlag 60-70%-a az összes 139 549 elhunyt, amely kb 90 000 elhunyt évente. Ezeket az adatokat figyelembe véve a hamvasztásokat végző cégek megtudják oldani a pandémiás helyzet miatt megnövekedett hamvasztási igényeket. Kezelnünk kellett a napi szállítási csúcsokat, a hétvége miatt jelentkező eltéréseket. Szükségük lett volna a hamvasztó üzemeknek arra, hogy lássák az országos területi eloszlásokat, mert olyan jelentős eltérések adódtak időközönként, hogy egy adott időszakban jelentős terhelés volt nyugat-dunántúlon, míg a halálozások aránya gyengébb volt kelet Magyarországon. Más időszakban ez fordított helyzet alakult ki. A krematóriumok technológiai berendezését folyamatosan karbantartani kellett, szükség esetén el kellett végezni a felújításokat. Mindezt úgy kellett megtenni, hogy ez a hamvasztási feladatokat ne hátráltassa. A hamvasztó üzemek hűtőkapacitásai országos szinten jónak mondhatók. Ezért igen gyakran előfordult az is, hogy a kórházakkal, illetve a temetkezési szolgáltató cégekkel történő egyeztetést követően a szállítási ütemek felgyorsításával becsíghettünk az egészségügyi intézmények hűtési feladataiba. A karbantartások elvégzése esetén, vagy amennyiben a hűtési kapacitások telítettsége indokoltá tette, a hamvasztó üzemek egymással kooperáltak, és ha kellett, előzetes egyeztetés után átállították egymáshoz az elhunytakat.

A létszámbővítés elengedhetetlen volt ezekben az időszakokban és talán az egyik olyan terület volt, ahol a covid járvány hatására külsős szakmákból még többen jelentkeztek, mint eddig bármikor. Persze az elgondolkodtató, hogy ez a többlet létszám a fertőzés csökkenésével megmarad-e a szakmában.

A legnagyobb problémát az jelentette, hogy a közel másfélszeres terhelésideje alatt (elsősorban Budapesten) a kórházi és kormányhivatali adminisztráció, halottvizsgálati bizonyítványok és halotti anyakönyvi kivonatok kiadása is belassult. A hamvasztási szolgáltatók maximum 2 napos többlet átfutást jeleztek. A temetési időpontokat gyakran több napos csúszással tudták csak kiadni a temetők. A folyamat végén ez mind összeadódva sajnos a hozzátartozókon csapódott le, egy-két héttel később tudtak temetési időpontot kapni, ami sokszor elégedetlenséget okozott.

A covidos betegeket nem lehetett meglátogatni a kórházban, a haláleset előtt gyakran nem tudtak elbúcsúzni a hozzátartozók, vagy erre csak korlátozott lehetőségeik voltak. A halálesetet nem követhette a megszokott módon a temetés, a létszámkorlátozások miatt a temetési szertartáson csak kis létszámokban lehetett jelen lenni, a halotti tort szintén csak szűk családi körben lehetett tartani. A járványügyi intézkedések miatt a gyászhoz kötődő rítusaink nagy része tehát ellehetetlenült, amelyekkel kapcsolatban a temetkezési szolgáltatóknak kellett megfelelően kommunikálni (amely számunkra sem volt könnyű feladat), olyan megoldásokat találni a hozzátartozók részére, amely megnyugvást tudott hozni még ebben a pandémiás időszakban is, úgy, hogy jogszabályi környezetnek is megfeleljenek, illetve szem előtt kellett tartani az alkalmazottak fertőzésnek kitettségét is.

Külső szemlélők nem látták, és reményeink szerint nem is érzékelték, hogy dolgozóinkat ezek a terhek fizikailag és mentálisan mennyire megviselték. Kollégáink számára gondot jelentett a megnövekedett hamvasztási igény mellett az, hogy a covidban elhunyt halottak döntő többsége túlsúlyos volt, az, hogy a szigorú rendszabályok miatt a hozzátartozók igényeit csak korlátozottan lehetett teljesíteni. Sajnos kollégáink is kivoltak és kivannak téve a fertőzés veszélynek. Előfordult, hogy fertőzés miatt többen kiestek 1-2 hétre a munkából. Sajnos a temetkezési szakma is több munkatársát gyászolta és temette el ebben az időszakban.

Tóth Zoltán

FIAT-IFTA éves konvenció Budapesten

Az esemény részleteiről kérdeztük Puskás Bélát, az OTEI elnökét és Balogh Károlyt, az OTEI nemzetközi kapcsolattartóját.

Magyar Temetkezés (MT): Korábban az egyesület közösségi oldalán olvashattuk, hogy a nemzetközi szervezet, a FIAT-IFTA Budapestet jelölte ki az éves nagyrendezvény helyszínéül. Hogy kell értelmezni ennek jelentőségét?

Puskás Béla (PB): Hogy megértsük a döntés jelentőségét, nézzük meg az elmúlt öt nagyrendezvény helyszínét: Dublin (Írország), La Paz (Bolívia), Montréal (Kanada), Düsseldorf (Németország) és Tokió (Japán). Sportnyelven olyan, mintha egy olimpiai rendezési jogot kapott volna hazánk fővárosa. Reményeink szerint a temetkezési szakma szakemberei a legmagasabb szinten képviselik magukat ezen a rendezvényen a világ közel nyolcvan országából.

Balogh Károly (BK): Tíz éve léptünk be az egyesületbe, és ezalatt az idő alatt szép lassan felértékelődött a térség, tehát

Közép-Európa súlya. Elég, ha csak arra gondolunk, hogy a szövetségnek lengyel elnöke van. Számos kiadványban olvashattak a világ minden pontján a magyar temetkezési kultúráról. A magyar temetkezési törvényt angol nyelven tanulmányozták több országban, hogy aztán felhasználják néhány gondolatát a saját környezetükben. Öröm számunkra, hogy véleményük szerint is jó törvényünk van.

MT: Mikor és hol lesz a konferencia?

PB: A rendezvényt 2022. június 15-én kezdődik és június 17-én fejeződik be. Június 17-én, tehát a pénteki zárónapon szeretnénk megtartani a magyar szakmai napot, amelyre az elnökségünk már készíti elő a szakmai programot. A háromnapos esemény a budapesti Corinthia Grand Hotelben kerül megrendezésre.

MT: Sokan felteszik azt a kérdést magukban, főleg a szakmában dolgozók, hogy oké, de ez a nemzetközi tagság miért jó nekünk?

PB: Mint minden egyesület, így az OTEI de akár a FIAT-IFTA is hosszabb távon fejtik ki hatásukat. A magyar kultúra megismertetése egy nagyon fontos dolog, de a lényeg mégiscsak az, hogy a számos sok évtizedes nemzetközi tapasztalat, információ és szakmai gyakorlat, ami felhalmozódott a világban kicserélődjön. Alakuljanak ki egységes sztenderdek és normák. Ami az egyik országban jól működik, az jól működhet más országban is. A mi feladatunk az, hogy a lehető legtöbb hasznos tapasztalatot megismerjük és adott esetben alkalmazzuk.

MT: Az OTEI a temetkezési szakma egy jelentős szelétét képviseli Magyarországon. De nem az egészét! Mint az egyesület elnöke hogyan kívánja bemutatni a nemzetközi szinten a magyar temetkezési szakmát, mint egységet?

PB: Szerencsére könnyű dolgom van, ugyanis egyre több tehetséges fiatal embert ismertem meg az elmúlt néhány évben. Az OTEI egy patinás 50 éves szervezet, de azt látjuk, hogy a világ megváltozott. Legfőbb célom, hogy nyitott egyesületként mutatkozzunk be, és demonstráljuk, hogy mindenki fontos, aki hozzá szeretne tenni ehhez a fantasztikus szakmához. A másik egyesület ugyanolyan komoly munkát tett le a magyar temetkezés területén, mint a tagjaink. A korábbi rivalizálást a szervezetek közötti szembeállítást el kell felejteni. Ma már fiatalos, a modern kor kihívásainak megfelelő tevékenységre van szükség. A 2022-es rendezvényt ennek szellemében fogjuk felépíteni.

BK: Egyetértünk, ez egy nagy család. Mindenki, aki tenni szeretne a szakmáért velünk van! A tízéves lobbizás az OTEI érdeme, de a sikert együtt fogjuk learatni! A szervezést bonyolító szakmai stábnak egyik oszlopos tagja a MATESZSZ elnök asszonya és az MTFE elnöke is. Be fogjuk mutatni, hogy milyen felkészült szakmánk és milyen gazdag kultúránk van, erről fog szólni a jövő évi rendezvény!

MT: **Mennyire szól majd az esemény a nemzetközi temetkezésről és mennyire a magyar temetkezésről? Egyáltalán hogyan tud részt venni egy magyar családi cég a rendezvényen? Őket hogyan kívánják megszólítani?**

BK: Az összhang a legfontosabb kihívás ezen a júniusi rendezvényen. Egyfelől szeretettel várjuk a mexikói, német, ausztrál satöbbi temetkezési szakembereket, másrészt a magyar szakma is be kell, hogy mutakozzon a nemzetközi világban. Ez eddig minden rendezvényen fontos szempont volt, Budapesten is így lesz.

PB: Ezt én is és reményeim szerint az elnökség is így gondolja. A júniusi rendezvényen meg szeretnénk tartani a szokásos konferenciánkat, ahol a magyar szakma áll majd a középpontban. Ugyanolyan lesz, mint eddig minden alkalommal, annyi különbséggel, hogy egy általunk biztosított angol nyelvű szinkrontolmács segítségével bárki becsatlakozhat az előadásokba. Szerintem izgalmas rendezvényünk lesz. Kérem az OTEI tagságát, hogy aki teheti regisztráljon a rendezvényen való részvételre. senkit nem fog csalódás érni.

MT: **Apropó! Hogyan tudnak regisztrálni azok a magyar vállalkozók, akik részt kívánnak venni a konferencián? És mennyire fog kerülni az egyes eseményeken való részvétel?**

PB: A szervezésben egy szakmai stáb vesz részt. Ebben vannak temetkezési szakemberek is és nemzetközi konferencia szervezésben tapasztalatot gyűjtött külsős cégek is. A feladat nem kicsi, mintegy 250 főt kell majd megszervezni, hogy minden rendben legyen. Arra szeretném kérni az érdeklődőket, hogy kövessék az OTEI honlapját és a közösségi oldalát. Folyamatosan fogjuk tájékoztatni a friss eseményekről a hazai szakembereket. A regisztrációs díjakat a FIAT-IFTA elnöksége állapítja meg, a szervezés minden részletéről folyamatosan tájékoztatunk kell őket. Az OTEI tagok számára viszont kedvezményeket biztosítunk. Ennek mértékét az elnökség dönti el.

BK: Engedje meg, hogy a beszélgetés végén bejelentsek egy a szívemnek fontos megállapodást. A rendezvényen lehetőséget kaptunk arra, hogy a visegrádi V4 országok gyártói bemutatkozzanak a nemzetközi szakemberek előtt. A Magyar Kellégyártók elnökeként fontosnak tartom, hogy tagjaink élni tudjanak a világtalálkozó kínálta lehetőséggel. Egy kétnapos kiállítást fogunk szervezni, hogy be tudjuk mutatni a hazai temetkezési kellékek legjavát. Ne felejtjük el, hogy évszázados múlttal rendelkező francia, olasz, brit temetkezési cégek fogják megvizsgálni a termékeinket, ami óriási lehetőség a magyar gyártó cégek számára is.

A Nemzeti Örökségvédelmi Intézet védett sírokat újított fel Keszthelyen

A keszthelyi Szent Miklós temető a város műemlékekben gazdag temetője, mely már 1700-as évektől szolgál a város lakóinak nyughelyéül.

Számos kiemelkedő személy – mezőgazdász, régész, múzeumigazgató, olimpiikon, kutató – sírjának ad helyet. A temető és az ott található síremlékek jelentős építészeti és művészeti értéket is képvisel.

Keszthelyen, megyei szinten is magas számú, 15 db védett sír található, melynek nagy része a Szent Miklós temetőben helyezkedik el.

2015-ben a Helikon Kastélymúzeum kezelésében lévő Festetics Mauzóleum felújítására külön kormányzati támogatással került sor. A Nemzeti Örökségvédelmi Intézet (NÖRI) 9 védett sír renoválását, felújítását látta szükségesnek. A sírok felújítására 2021-ben került sor a Szent Miklós temetőben.

Felújított védett sírok:

1. **Ejury Lajos** (szül.: Ploetz Vencel, 1870. Kutas – 1965. Keszthely) XVIII/D parc. 1.sor, 2. sírhely

Gyógyszerész, kémikus, tanár, úszóbajnok. Tanulmányai befejezése után önkéntes a cs. és kir. XVII. sz. helyőrségi kórházban szolgált 1893-1894-ben. A mosonmagyaróvári Mezőgazdasági Akadémia tanára. Az első magyar gyógyszerészdoktor. Élelmiszer-kémiával, gyógyszerkémiaiával foglalkozott. Résztvevője volt az első Balaton-átúszó versenynek, majd a másodikat meg is nyerte.

2. **Lipp Vilmos János** (1935. Pest – 1888. Keszthely)

V. parc. 4. sor, 14. sírhely.

Bölcséleti doktor, régész, premontrei kanonok és főgimnáziumi igazgató. A magyar régészet atyja, Rómer Flóris volt az, aki bevezette a régészetbe és vele kutatta, mint szombathelyi tanár Savaria

régiségeit. Keszthelyen és környékén nagy kiterjedésű népvándorlás-, és avar kori temetőket tárt fel.

3. Csák Árpád (1860. Zalaszentő - 1936. Keszthely)

IV. parc. 2. sor, 8. sírhely.

Régész, muzeológus, szerkesztő. Egyik megalapítója volt a Balatoni Múzeumnak. Zalaegerszegen árvaszéki jegyző, Keszthelyen szolgabíró volt. Szerkesztette a Keszthelyi hírlapot, valamint a Keszthelyi újságnál és a Balaton Vidéke lapnál is szerkesztői feladatokat látott el. Jelentősek fenékpusztai és Keszthely-újmajori feltárásai.

4. Dr. Darnay Dornay Béla (1887. Keszthely. – 1965. Budapest)

I/B parc. kriptasor, 7. sírhely.

A piarista rend rózsahegyí, veszprémi és magyaróvári gimnáziumának tanára. 1921-ben kilépett az egyházi rendből. Tata városban töltötte a nyarakat. Több kiadvány is megjelentette várostörténeti, néprajzi és természettudományi írásait. A II. Világháború után ki nevezték a Balatoni Múzeum igazgatójának.

5. Dr. Lovassy Sándor (1885. Abony - 1946. Keszthely)

I. parc. kriptasor, 7. sírhely.

Ornitológus, biológus. A keszthelyi Gazdasági Akadémia igazgatója, a keszthelyi Balatoni Múzeum egyik alapító tagja, Keszthelyi Hírlap szerkesztője és a tündérrózsza megtelepítője Hévízen. 1927-ben jelent meg Magyarország gerinces állatai és gazdasági vonatkozások című műve. Nevéhez fűződik a budapesti II. Nemzetközi Ornitológiai Kongresszushoz kapcsolódó madártani kiállítás megszerzése (1891)

5. Dr. Csik Ferenc (szül.: Lengvári Ferenc 1913. Kaposvár - 1945.

Sopron) Mauzóleumkert, díszsírhely, bal oldal, 2. sor, 2. sírhely.

Olimpiai bajnok Magyar úszó, orvos, lapszerkesztő. A keszthelyi Vajda János gimnáziumban érettségizett, a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen pedig megszerezte orvosi diplomáját 1937-ben.

1944-ben októberben katonai behívót kapott, szolgált Szolnokon, Keszthelyen és Sopronban, mint tartalékos orvos-őrmester. 1945. március 29-én Sopronban egy bombatámadás vetett véget életének, mely orvosi kötelességének teljesítése közben érte. Halála után közös sírba temették az áldozatokat és csak 1947-ben exhumálták és Keszthely város által felajánlott díszsírhelyben lelt végső nyugalomra.

6. Dr. Manninger Adolf (1910. Rácbóly - 1982. Budapest)

VII. parc. 6. sor, 12. sírhely

Entomológus, egyetemi tanár, Kossuth-díjas (1954). 1969-től 1976-ig a keszthelyi Agrártudományi Főiskola tanára volt. Kutatásai a szántóföldi növények – elsősorban a cukorrépa és a lucerna – állati kártevőinek vizsgálatára, a kártevők megjelenésének előrejelzésére irányultak.

7. Dr. Belák Sándor (1919. Enying - 1978. Keszthely)

Mauzóleumkert, díszsírhely, jobb oldal, keresztor, 1. sírhely.

Agrármérnök, egyetemi tanár, országgyűlési képviselő. 1958-tól a Keszthelyi Agrártudományi Főiskola gyakorlati, ill. alkalmazott üzemtani tanszékének tanszékvezető docensévé választották, 1962-ben meg a tudományok doktora címet. A keszthelyi Georgikon Nyári Egyetem elindítója és sikeresen kezdeményezte a keszthelyi Agrártudományi Főiskola Agrártudományi Egyetemmé való átszervezését 1970-ben, az új egyetem első rektora. 1979-ben Keszthely várostól posztumusz díszpolgárságot kapott.

8. Juhos Lajos (1879. Kolozsvár, – 1940. Keszthely) Mauzóleumkert,

díszsírhely, jobb oldal, 1. sor, 2. sírhely

Mezőgazdasági üzemtannal foglalkozott, a magyarországi mezőgazdasági számtartás-statisztika megteremtője, az első magyarországi kisüzemi Számtartási Központ vezetője 1938-1940-ig. Az I. világháborúban frontszolgálatot teljesített 1914–1918-ig Debrecenben és Keszthelyen élt és tevékenykedett.

Fent felsorolt síremlékek, emlékkövek felújítása a temető összképét is jelentősen befolyásolja, hiszen szinte minden részében találunk, védet sírt, amelyben neves személy nyugszik. A felújított sírok látványa odavonzza a temetőben sétálót, aki néhány percre megállva elgondolkodik a sírban nyugvó személy értékteremtő munkásságára, szellemi értékeik - akár országhatáron átívelő - eredményeire.

Kisantal Ferencné
temetkezési ágazatvezető
VÜZ Nonprofit Kft.
Keszthely

A Magyar Temetkezési Szolgáltatók Országos Szakegyesülete látogatása Krakóban

Idén nyáron szakegyesületünk meghívást kapott Marek Cichewicz lengyel kollégánktól – aki jelenleg a FIAT-IFTA Nemzetközi Temetkezési Szervezet frissen választott elnöke, hogy szakmai látogatást tegyünk Krakóban.

Nagy várakozás övezte a szakmai kirándulást, hiszen az elmúlt pandémiás időszakban sokan –teszem hozzá, felelősségteljesen– nem hagytuk el az országhatárt.

Kis csapatunk 2021. szeptember 02-án indult útnak 27 fővel. Az első nap az utazással telt, hiszen a jó közösségépítés érdekében a többség a busszal való utazást részesítette előnyben. Megérkezésünket követően elfoglaltuk szálláshelyünket, mely Krakó Kazimierz nevű zsidó negyedében található és méltán híres pezsgő kulturális életéről.

Másnap helyi idegenvezető segítségével megtekintettük gyalogosan Krakó városának csodálatos építészeti műremekeit, főterét (Rynek Główny), piacterét, a királyi várat (Wawel) és a Székesegyházat.

Meghitt léghőzt teremtettünk, mikor Báthory István erdélyi fejedelem, lengyel király sírjánál együtt énekeltük el a magyar Himnuszt.

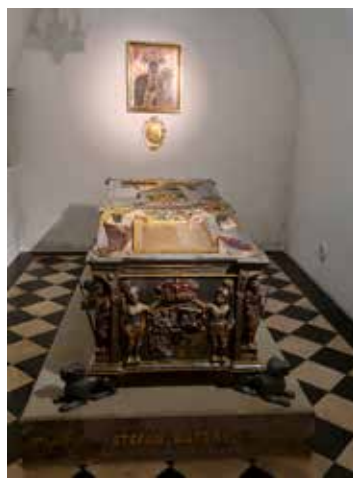

Délután részt vettünk Krakó külvárosában a Klepsydra temetkezési centrum látogatásán, illetve megtekintettük az új hamvasztóüzemet és a köré 9 hektáron kialakított új temetőt, ahol modern, innovatív technológiai megoldásokkal találkoztunk. Az itt látott és kérdéseinkre válaszul kapott temetkezési szokás béli különbözőségeket nagyban segíthetnek bennünket, hogy a hazai szokásainkat átértelmezzük és akár a későbbiekben szakmánk fejlődésének javára fordíthassuk. Ezt, szakmai vendéglátónk, Marek Cichewicz vacsora-meghívása követte, ahol Krakó impozáns belvárosi éttermében belekóstolhattunk a lengyel nemzeti gasztronómiába.

Szombati napon az egykori haláltáborokban Auschwitz I.-ben és Auschwitz II. (Birkenauban) jártunk. Megrendítő és szívbe markoló volt szembesülni a ténnyel, hogy mennyi ember vesztette ott életét és ráadásul milyen körülmények között.

Estéknél üdítő volt látni – ami személy szerint régóta nagy álmom -, hogy a temetkezési szakma képviselői, egyesületi tagjaink milyen egyetértésben és kollegiális viszonyban beszélgettek egymással kötetlen légkörben.

Palkovics Katalin

Autotherm temetkezési autók – Kegyelet és méltóság négy keréken

Beszélgetés Busa Ádámmal az Autotherm Kft. értékesítési vezetőjével

Gondoltad volna, hogy jövőre leszünk 30 évesek? Mármint az Autotherm Kft. :) Számot vetünk ezzel a 3 évtizeddel a hátunk mögött. Több ezer hűtős autót alakítottunk már át és (magunk is alig hisszük el) kerek 500 darab elhunyszállító járművet. Lépten-nyomon korábbi járműveinkbe "botlunk". Azt látjuk, hogy az innováció és a kitartás szükségszerű velejárója a siker. Ennyire "egyszerű" volna?

Mint mindenhol, a dolgok nem mindig a tervek szerint alakulnak. Ezekben a pillanatokban fontos, hogy gyorsan találjunk egy jó megoldást, amely nem feltétlenül követi a jól kitaposott utat. Így történt ez a 2000-es évek elején is, amikor az első temetkezési jármű kikerült a műhelyünkéből. Őszintén? Érződött a tapasztalat hiánya, a koncepció és az egyedi stílus.

Mára viszont a cégen belül is egy teljesen különálló iparággá nőtte ki magát az akkori vízió: az "Autotherm Mortecontrol" mint magyarországi Brand, ahol kizárólag egyedi tervezésű elhunyszállító járművek készülnek a temetkezési szolgáltatóknak. Rengeteget tanultunk a felhasználási módokról, temetkezési szokásokról, ráhangolódtunk az ügyfeleink igényeire és ennek köszönhetően mára már határon túli ügyfeleink, keletről és nyugatról is, megkeresnek minket. A belföldi temetkezési szolgáltató cégek megrendelésein túl ma már az Autotherm Kft. alakítja át a Romániában forgalomba helyezett temetkezési furgonok szinte 100 %-át. Ezen kívül folyamatosan növekszik a nyugati országokból érkező egyedi megrendelések száma a személyre szabott megoldásainknak és a felhasználóbarát árainknak köszönhetően.

Minden egyes elhunyszállító átalakításakor a célunk, hogy a temetkezési iparág szakembereinek különleges kívánságaira megoldást nyújtsunk, elképzeléseiket valóra váltsuk.

Ennek során a megrendelés egyediségét egyesítjük egy moduláris építési rendszerrel, amely ennek eredményeként mindig a leggazdaságosabb megoldást képviseli, és megfelel minden követelménynek, legyen az nemzetközi elhunyszállítás vagy hagyományos, urnás temetkezési ceremónia.

Kifejezetten nagy figyelmet szentelünk arra, hogy a hasznosságon túl lépést tartsunk a fejlődéssel, legyen szó a raktér hűtéséről, a szállítandó koporsók könnyű és gyors rögzítéséről, vagy a belső tér esztétikai kialakításáról.

Minden nálunk készült temetkezési járműnek része egy úgynevezett három sín pályás technológia, ami egy általunk kifejlesztett koporsómozgatást segítő rendszer. Emellett lehetőség van kihúzható rozsdamentes koporsó tartó tálcák, illetve tároló rekeszek beépítésére is, ahova a hétköznapi munkához szükséges felszereléseket lehet elrejteni.

Az elkészült elhunyszállító autó átvételekor már úgy kapja kézhez az átalakított jármű kulcsait, hogy a forgalmijába bejegyezték a változást, emellett a közlekedési felügyelet pecsétjével és aláírásával hitelesített tervdokumentációt is megkapja. Az ügyintézés az első léptéstől az utolsóig végigmenedzseli az Autotherm.

A célunk, hogy az ügyfél kezét végig fogjuk az együttműködésünk során. Törődünk vele. Biztosítjuk, hogy a legjobb helyen van a járműve. A végén pedig úgy adjuk át az autóját, mint egy tálcán kínált különlegességet.

AUTOTHERM

AUTOTHERM TEMETKEZÉSI AUTÓK - A VÉGTISZTESSÉG MÉLTÓSÁGA

A méltóságteljesen egyszerűtől az exkluzív minőségűig.

Rendszeres megrendelőink közé tartoznak olyan temetkezési vállalkozások, akik speciális kihívásokra speciálisan átalakított elhunyt szállító járműveket szeretnének.

A célunk, hogy az ügyfél kezét végig fogjuk az együttműködésünk során. Törődünk vele. Biztosítjuk, hogy a legjobb helyen van a járműve.

Gyorsan tudunk alkalmazkodni a vevő elképzeléseihez. Nem gyártósorként működünk, hanem manufaktúra jelleggel. Szakembereinkkel arra törekszünk, hogy valami pluszt is adjunk az ügyfélnek.

Ha pluszt tudunk adni, abból kapunk vissza.

Kérje árajánlatunkat egy átalakításra és fedezze fel az új Autotherm Mortecontrol szabványt!

busa.adam@autotherm.hu
[Tel.: +36 20 223 1316](tel:+36202231316)
www.autotherm.hu

Az I. Országos Mindenszenteki Mécsesgyűjtás, avagy kegyeleti hagyományunk újragondolása

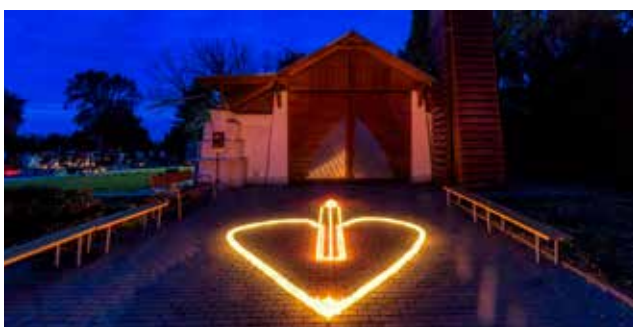

Jól időzített és nagyszabású eseménnyé formálta a Magyarországi Temetőfenntartók és Üzemeletetők Egyesülete (MTFE) az eddig csak helyi rendezvényekként megszervezett halottak napi gyertyagyűjtás hagyományát.

A kegyeleti kultúránk szerves részét képező mécsesgyűjtás tradícióját modern felfogásban, interaktív eseményként, az egyesület tagjainak lelkes együttműködésével sikerült igazán új élményként megjeleníteni Magyarország számára.

A rendezvény újszerű megjelenésének története azonban három évre nyúlik vissza, pontosan Hódmezővásárhelyre, ahol első ízben készült kegyeleti szimbólumot ábrázoló fényinstalláció a temetőlátogatók bevonásával. Az ottani tapasztalatok és siker hozta a továbblépés ötletét.

A hódmezővásárhelyi mécsesgyűjtásokat **Varga József, az MTFE elnöke** is figyelemmel kísérte, míg nem az egyik egyesületi találkozón szóba került a Mindenszenteki Mécsesgyűjtás magasabb szintre emelése. Elnök úr és Varga György, a Csongrád Megyei Kegyeleti Kft ügyvezetője megegyeztek abban, hogy az esemény alkalmas lehet a hazai kegyeleti kultúra népszerűsítésére, ami egybevág az egyesület céljaival is. Az ötlet és az addigi tapasztalat találkozott az országos rendezés lehetőségével. Így került először az MTFE elnöksége, majd közgyűlése elé a javaslat, hogy az egyesület szervezze meg az I. Országos Mindenszenteki Mécsesgyűjtást.

■ **Elnök Úr, elmondaná nekünk, hogy az egyesület miben és hogyan tudott szerepet vállalni az esemény országos rendezvényé emelésében?**

– Először, ezúton is szeretném megköszönni egyesületünk azon tagjainak az odaadó és lelkes részvételét, akik a halottak napi nehezített munkaidőszakban is bizalommal voltak az új kezdeményezés felé és energiáikat nem sajnálva helyszínt biztosítottak, valamint megszervezték temetőikben az egyesület nevéhez köthető mécsesgyűjtást. Ezek nélkül az innovatív cégvezetők nélkül a rendezvény országos sikeréről most nem is tudnánk beszámolni.

Természetesen igyekeztünk mindenben a résztvevő tagjaink segítségére lenni. A szervezés fontos részét képezte, hogy minden résztvevő temetőfenntartó és üzemeltető számára 700-700 db. mécseszt biztosított az egyesület és pontos gyakorlati ajánlást, motívumkollekciót küldtünk a mécseskép sikeres kivitelezéséhez. Emellett összefoglaltuk a helyi promóciós lehetőségeket és digitális szórólapot, nyomtatható plakátot is biztosítottunk a tagoknak.

Jól időzítetten és érdekesítő módon mozgósítottuk az országos médiát, ami sarkalatos pontja volt az esemény láthatóságának.

■ **Elnök Úr, Ön mit tapasztalt, hogyan fogadták a rendezvényt az emberek?**

– Már az előzetes médiaérdeklődés is meglepően pozitív volt. Számitottunk a jó visszhangra és megnyilvánulásokra, de mind a Magyar Televízió, mind az országos rádiók szinte kapva kaptak a híren, hogy mire készülünk. Igényes és terjedelmes műsoranyagot közvetítettek még élő körkapcsolásban is.

– A temetőlátogatók is nagyon mély és szép érzelmekkel fogadták az eseményt. Én személy szerint a kecskeméti közönség reakcióit tapasztalhattam meg és bár 20 éve a szakmában vagyok, de még engem is meghatott, hogy az emberek összelelkeztek a fénylő mécseskép felett, beszélgettek, mosolyogtak. A fiatalok lelkesen gyűjtötték meg a református csillagot formázó fényeket, az idősek elérzékenyülten köszönték meg az élményt. Azt hiszem, pont ezt akartuk elérni, hiszen az esemény egyik fő célja és küldetése a fiatal generáció mozgósítása és bevonása kegyeleti kultúránk gyakorlásába, annak életben tartása érdekében. Ez a célunk sikeresnek mondható az esemény után. Megtettük tehát az első lépést egy olyan régi-új hagyomány megteremtéséhez, ami összehozza az embereket, közös élményt teremt, és közben megszépíti a temetői emlékeket.

Az országos siker előszele már a próbaeseményeken is megmutatta magát.

■ **Varga Györgyöt a Csongrád Megyei Kegyeleti Kft. ügyvezetőjét és az MTFE elnökhelyettesét kérdeztük a három éve egyre nagyobb helyi sikerekhez vezető útról:**

– Igen, három éve, 2018-ban kezdtük a hagyományt újragondolni. Ahogyan a szakmában mindenki tudja és érzi, a mi munkánkat jó esetben is, csak egy szükséges feladatellátásnak tekinti a közvélemény. Érthető, hiszen a halál és a gyász nem tartozik a választott és kellemes élmények közé. Ennek azonban az a folyamánya, hogy kegyeleti kultúránk a téma tagadása miatt lassan ellaposodik, az ezzel összefüggő hagyományaink eltűnnek. A közös mécsesgyűjtás gondolata - kifejezetten Mindenszentek napjához kötve az ese-

ményt - ígéretes kezdésnek tűnt kegyeleti kultúránk megújítására. Legnagyobb örömünkre, ez a várakozásunk teljesült. Beszélgetések alakultak ki az eseményen résztvevők között. Az emberek meghatóan nézték a szívet melengető alkotást. Igazán magasztos érzelmeket láttunk és éreztünk mi magunk is. Az elhunytakra emlékezést közösségünkben így szép, közös emlékké és élménnyé tudtuk alakítani, ahogyan ezt eredetileg is elképzeltük.

– A technikai kivitelezés persze nem egyből sikerült hibátlanul. – mesélte Varga György. Az első alkalommal kissé szeles időt fogtunk ki, ezért folyamatosan újragyújtottuk a keresztet formáló mécseseket. Ez az interaktivitást ugyan fokozta, de nem volt megnyugtató. Végül az eseménynek 1 óra elteltével egy nagyobb fuvallat vetett véget, mert egyszerre oltotta ki a mécsesek fényét. Ebből okulva, legközelebb már 200 darab LED-es mécses is bevetettünk a kép kontúrjának kialakításához, hogy a megalkotott alakzat az egész esemény ideje alatt mondjuk így, jó formában legyen.

■ **Jövőre tehát beirhatjuk a naptárunkba a Mindenszenteki Mécsesgyűjtást? – kérdeztük újfent Varga József elnök urat.**

– Igen, szándékunkban áll ezt az eseményt hagyományteremtőnek tekinteni. Nagyon szeretnénk, ha a mostani 17 helyszín után országosan még többen csatlakoznának mécsesgyűjtásunkhoz akár egyesületi szinten is. A szervezés munkálatait egyesületünk továbbra is elvégzi, de ha még többen veszünk részt ebben, az az egész magyar kegyeleti kultúra javát szolgálja majd. – válaszolta feljövőképét a mécsesgyűjtással kapcsolatban Varga József.

Köszönjük a betekintés lehetőségét a sikeres projektbe és kívánjuk, hogy a jövőben az ilyen és ehhez hasonló események hatására a temetkezési szakma elismertsége egyre pozitívabb megítélésében részesüljön.

Komlódi Gabriella

Sírgondozás télen

A temető területének rendezettségéhez, színvonalas megjelenéséhez nem elegendő az üzemeltető által rendszeresen végzett zöldfelület fenntartási munkák összesége, meghatározó a nyughelyek gondozott, esztétikus megjelenése is. Különleges kertészeti tevékenység a sírok gondozása, mely teendő szorosan összefonódik a gyász érzésével. Hagyományos sírhelyek esetében a temetést követő hetekben a család leszedi és eltávolítja az elszáradt koszorúkat, sírcsokrokat és a kisebb kegyeleti virágdíszeket a hantokról. A kopár, egyhangú földhalom megkívánja az egyedi kialakítású gondozott, a temető kert összképébe illő, esztétikus növény összeültetéseket. A sírok gondozását általában a hozzátartozók saját maguk végzik, az elhunythoz fűződő legnagyobb szeretettel és tisztelettel. A hantokon kialakított kertészeti munka jellemzően a síremlékek felállításáig rendszeres és gyakori elfoglaltság, mely teendő a kevésbé hozzáférők részére is vigaszt nyújt, amint a gyakori öntözés során fejlődő virágok látványában gyönyörködhetnek.

A szakértelem nélküli gyászolók is tudják, hogy a növények kiválasztásakor figyelembe kell venni az időjárási szélsőségeket, a környezeti adottságokat, az évszakok lehetőségeit. E mellett ma már fontos szempont a kevés munkával fenntartható példányok ültetése, ha a hozzátartozóknak kevés az ideje, esetleg messze él a szeretett sírjától vagy ha egészsége épp nem teszi lehetővé a temetőbe való gyakori látogatást.

A sírok rendbetételét két csúcsidezőszak jellemzi. Az első a télvegi illetve koratavaszi nagytakarítás időszaka február végétől április végéig tart, amely a temető ébredése, megújulása a húsvéti ünnepkörhöz igazodik. A kegyeletgyakorlás szempontjából az első legforgalmasabb időszak. A másik az őszi megemlékezés október elejétől november végéig tart a mindenszenteki, halottaknapra köthet.

Sírkiültetési, sírápolási munkákat túlnyomó részben a vegetációs időszakban lehet csak végezni, ezért a sírgondozást a szezonális jellegű kertészeti tevékenységek közé tartozik. De mit lehet tenni a hideg, fagyos napokon, milyen lehetőségek adódnak a kemény, fagyott hantok díszítésére, elkerülve a gondozatlanság hatását? Az évszakonként történő növénybeültetés igényességet tükröz, a visszafogott, letisztult stílusú készítmények és növénytelepítések a sírkertekbe illő kertrészletek.

Míg a tavaszi, nyári időszak idején kiültethetők a bőséges fajtájú, színű, választékú szárazság kedvelő vagy tűrő egyvári virágok, őszszel a közkedvelt árvácskák, krizantémok, őszirózsák, addig télen az időjárás viszontagságai okán szűkös a sírhantra szánt tartós életű,

jó tűrőképességű növények felhasználási lehetősége. Egyes területeken téli sírdíszítési forma a hant teljes területének fenyőággal történő lefedése.

Tartós díszek kínálatához javasolt kőedényekbe történő növény összeültetések készítése. Ajánlott az örökzöld törpe növekedésű tuják /*Thuja Occidentalis*/ és borókák /*Juniperus chinensis*/ párosítása a télen is virágzó csarabbal /*Calluna vulgaris*/, valamint a vöröslő bimbóival ékeskedő dérbabér /*Skimmia Japonica*/ cserjékkel. Kevésbé ismert törpe cserje a kúszó fajdbogyó /*Gaultheria procumbens*/, mely egyed télen a színes bogyós termésével kitűnik még a hótakaró alól is. Közkedvelt a párnacserje /*Calocephalus*/, más néven ezüstbokor, amely gömb formájú, bokros habitusú, sűrű hajtásrendszerű virágzó, örökzöld cserje. A ciprusok /*Chamaecyparis lawsoniana*/, közül népszerűek a kékes árnyalatú, puha levélzetű fajták. Kedves színfoltot nyújtanak a rózsaszín változatos színárnyalataival tündöklő ciklámenek /*Cyclamen*/, melyek közül kevésbé igényesek az erdei változatok. Ne feledjük a közismert sárga foltos levélzettel díszítő terület kecskerágót /*Eonymus fortunei*/ és a kihagyhatatlan hótakaró alól is kibújó, a tél közepén többször életre kelő színes árvácskákat /*Viola x wittrockiana*/.

A növények összeültetésekor mindig vegyük figyelembe az azonos biológiai igényeket kívánó fajtákat, majd az izlésesen összeválogatott virágokat ültessük össze egy nagy, lapos kőtálba. A lapos edény és a nedves talaj súlya, valamint a növények mennyisége ellenáll majd a szélnek, a szorosan egymás mellé ültetett példányok nem sérülnek a fagyban, és a várva várt hótakaró plusz védelmet nyújt a növényeknek. Ha két-három hónap elteltével, az első kora tavaszi látogatás során igazán szép kompozíciót szeretnénk találni a nyughelyen, csempésszünk az örökzöld növények közé néhány kora tavaszi hagymás virágot sáfrányt /*Crocus vemus*/ ismert néven krókusz /*Crocus*/ vagy jácint hagymát /*Hyacinthus*/ esetleg évelő kék ibolya tövet /*Viola*/ vagy sárga téltemető virágot /*Eranthis hyemalis*/, tetzés szerint hunyorkát /*Helleborus*/.

A tavaszi ébredés időszakában évelő növényeink hamar életre kelnek, melyek között a gondosan elültetett hírnökök messziről tündökölnék, együttes látványuk méltó megjelenést biztosít az arra sétáló temető látogatók részére. A temető a települések zöldfelületi rendszerének a része, az egyes sírokon belül kialakított harmónia és esztétikus növény együttes hozzájárul a parcellákon belüli összhang megteremtéséhez, mely milióval létrejön az egész temető egységes, harmonikus rendje.

Vadász-Király Edit

PRÉMIUM URNA

Urnák, ravatal és temetkezési kellékek.

www.premiumurna.hu

Právonal Kft. +36 30 949 9901

Nyíradonyból a világpiacra

Debrecenben tartotta tizennyolcadik születésnap rendezvényét a nyíradonyi Karsol kft. A felnőtte válásról, illetve a cég terveiről kérdeztük Balogh Károlyt, a Karsol kft egyik tulajdonosát

Magyar Temetkezés: Gratulálok a cég 18. születésnapjához. Felidézné az alapítás éveit?

Balogh Károly: A megalakulásunkat követő néhány évben elsősorban kereskedtünk, a legjobb európai - főként olasz - koporsógyártóknak voltunk a hazai képviselői. Sikerült egy teljesen új minőséget behoznunk Magyarországra, és a hatszög alakú koporsók diadala is innentől datálható. Ha visszarepülnénk az időben és megnéznénk egy átlagos 90-es évekbeli koporsós temetést, akkor meglepődnénk. Nagy valószínűséggel egy négyszög alakú laminált bútorlapos vagy furnérozott forgácslapos terméket látnánk különféle díszítésekkel az oldalán. Ha fakoporsóval találkozánk, akkor a felületkezelésen lepődnénk meg. A tükörsima magaszfény – szakmai szóval poliészter magaszfény – teljesen ismeretlen volt akkoriban. A korszak legjobb termékeit a szlovén Menina szállította magyarországi beszállítóján keresztül. Büszkén mondhatom, hogy a Karsol által behozott termékek forradalmi hatással voltak az egész magyar piacra. Ma már elvétve találkozunk Meninás koporsóval, és valamennyi magyar gyártó ugrásszerűen fejlesztette felületkezelését, a négyszög forma, a laminált bútorlapból készült termékek mára nehezen eladhatóak.

Mikor merült fel először a fejünkben a gondolat, hogy ne csak forgalmazók legyenek, hanem gyártók is?

A gyártás ötlete az előbb elhangzottakkal volt összefüggésben. Annyira nagy volt a kereslet ezekre a magaszfényű koporsókra, hogy többször akadozott az értékesítés. A további növekedés lehetősége gyártó kapacitás nélkül elképzelhetetlen volt. Mivel 2004-ben még nem volt lehetőség európai uniós támogatásokból megvalósítani a beruházásokat, kénytelenek voltunk hiteleket felvenni, hozzátettük a családi és céges megtakarításainkat és lépésről lépésre beszereztük a használt faipari gépek javát. Ma már szinte hihetetlennek tűnik hogy volt mindehhez bátorságunk és ennyi önbizalmunk.

Gyakorlatilag mindent arra tettünk fel, hogy saját üzemünk legyen és csak az lebegett a szemünk előtt, hogy a cégünk a legjobb minőséget tudja kínálni a piacon. Ez a szemlélet a mai napig elkísér bennünket, mindent ennek rendelünk alá.

Nehéz időszak volt, de tudtuk tartani a terveinket. Sikerült gyökeret verni a magyarországi piacon, egyre több vevőnk döntött úgy, hogy a választékából nem hiányozhatnak a Karsol termékei.

Hogyan és mikor sikerült kijutni külföldi piacra?

Bár mindig a magyar piac lesz a legfontosabb számunkra, a külföldi jelenlét számos értéket biztosít a termelő cégeknek. Olyan kihívásokkal találkoztunk már az első évben, ami nagy hatással volt a minőségi fejlődésünkre. Az első külpiacunk egyébként Németország volt 2005-ben. Nagy feladat volt, kaptunk hideget melegt.

Aztán ahogy fejlődött a technológia, úgy tudtuk növelni a kapacitásainkat. Minden megtermelt pénzt a növekedésbe forgattunk vissza. Szlovákia, Románia, majd a délszláv államok következtek, mert itt a magyarorszáival megegyező termék portfóliót tudtuk értékesíteni. Tulajdonképpen kihúztuk a határokat az egész Kárpát-medencére. A 2000-es évek végén nemzetközi kiállításokon vettünk részt, először Párizsban majd Bolognában. Bár komoly érdeklődés övezte a standunkat, akkoriban még gyanúsán méricskéltek bennünket a több évtizedes múlttal rendelkező nagy francia, spanyol és olasz vállalatok. Kérdően vizsgálgatták a termékeinket, keresték a hibát. Nyilván volt is de hát a kamaszkor már csak ilyen. Tíz éve még mosolyogva idéetlenkedtek Nyíradony város nevének kiejtésén, de ma már tökéletesen ejtik ki.

A szülinapi évfordulót egy gálavacsorával ünnepelték, ahol a cég menedzserei is részt vettek. Van közöttük olyan munkatárs, aki a kezdetektől fogva Önökkel van a csapatban?

Talán három vagy négy dolgozó van, aki 18 éve - tehát a kezdestől - velünk van. A magyar értékesítési menedzserünk, Bakó Ferenc az egyik ebből a szűk törzsgárdából. Ennek ellenére nagyon stabil és értékes menedzsmen áll a cégünk élén, a meghatározó vezetőink évtizedes tapasztalattal rendelkeznek.

Milyen számok jellemzik a ma Karsol-ját? Milyen gazdasági kihívások állnak a vállalat előtt?

Az értékesítés 75%-a exportból származik. Összesen 18 országba értékesítünk három kontinensen, a napi gyártásunk 200 db, ez összesen évi 45.000 db koporsó legyártását és értékesítést jelent. Ehhez a mennyiséghez saját fűrészüzemet is fel kellett építenünk, hiszen az említett mennyiséghez évente több, mint 15.000 köbméter rönkfát kell feldolgozni.

A legnagyobb kihívás cégünk számára az IPAR 4.0, ami egy digitális átállást jelöl. Az ipari automatizálás találkozása az informatikai rendszer fejlesztésével. Ebben a világban minden mérhető, és a legkisebb alkatrész is jelez, ha valami nem stimmel. Szerintünk ez a nemzetközi versenyképesség záloga, akkor is, ha ez az átállás sok befektetéssel és növekvő menedzsmenettel jár is együtt. A multik világa ez, nehéz világ, de bennünk van a hajlam, hogy újra feltűrjük az ingujjunkt és elinduljunk ezen a kijelölt úton. Törekvésünket 30 éves tapasztalattal rendelkező holland menedzser is segíti, aki a multik világából érkezett. És el kell mondjam, hogy a fiam, Kristóf személyében megjelent a második generáció is a menedzsmenben. Azt hiszem, hogy ezekhez a célokhoz szükség van komoly tapasztalatokra illetve fiatal látásmódra.

Hogyan látja a temetkezési piacot a következő évekre vonatkozóan? Milyen változások várnak Ön szerint a szakmára? Milyen lépésekkel igyekeznek a Karsol felelni ezekre a kihívásokra?

Mindannyiunk számára nagy kihívást jelent a koronavírus járványt övező gazdasági átalakulás. Világszerte felborultak az alapanyag árak, inflációs folyamatok figyelhetőek meg. A faipart különösen sújtja, hogy a faárak mellett jelentősen nő az energia ára is. Ez jelentkezik természetesen a koporsók árában is, ami azért nem egészséges, mert félok, hogy a koporsós temetés meg fog drágulni a hamvasztásos temetéssel szemben, bár nyilván ez utóbbi is emelkedni fog. Ha túl nagyra nyílik az ár olló, az azt jelentheti, hogy Magyarország is hamvasztó ország lesz, ami a temetkezési vállalkozók jövedelmét csökkentheti.

Nekünk koporsógyártóknak az tehát a felelősségünk, hogy a költségeink emelkedését csak nagyon indokolt esetben hárítsuk át a vevőkre, hogy meg tudjuk menteni a piacot egy rossz tendenciától.

Szerintem a jövő a minőségi koporsóké lesz, mert ha már valaki meg tudja magának engedni a koporsós temetést, szeretne a pénzéért minél jobb minőségű árut kapni. Úgy látom a piacon, hogy valamennyi gyártó erre gyúr.

A Karsol is a minőségi és innovatív szemlélet szerint végzi a fejlesztéseit. Januártól megnyílik webáruházunk, ami túl azon, hogy ár-előnyt kínál, azonnali információt nyújt kedvezményes vásárlási lehetőségekről, illetve csak itt lesznek elérhetőek bizonyos egyedi termékeink. A webshop természetesen csak a regisztrált temetkezési vállalkozó partnereink részére lesz elérhető.

Másik nagy tervünkről is beszámoltunk a rendezvényünkön, 2022-ben új üzem építésébe kezdünk a debreceni Déli Ipari Parkban. A jövőben itt fogjuk gyártani azokat a magas hozzáadott értékű termékeket, amelyek a jelenlegi robotizált sorokon már nehezen gyárthatóak a szoros standard-ek miatt. Olyan termékekről van szó, mint a külön felnyitható nyolcszög, vagy az amerikai koporsók, továbbá a kézimunkaigényes szarkofág koporsók. Ezekre a termékekre világszinten nagy a kereslet, de az említett globális változások miatt csökkentek a kapacitások. Elég, ha csak arra gondolunk, hogy a Kínából érkező konténerek ára megháromszorozódott, és akkor még nem is beszéltünk arról, hogy a vállalat határidők teljesen instabilak lettek. Az új beruházás célja, hogy a világ bármely pontján tudjunk versenyképes terméket kínálni a legmagasabb minőségi kategóriában is.

Ez a jövő?

Emlékerdő, avagy az örök élet tökéletes szimbóluma

Pár éve hazánkban is megnyílt az első emlékerdő, mely egy egészen új temetkezési forma, ami tökéletes összhangban van az egyszerűségével és az örök élet szimbólumával.

Az emlékerdő egy olyan erdei temetkezés, ahol az elhunyt hamvait egy biológiai úton lebomló urnában helyezik el egy fa gyökerei közé. Ez az urna természetesen teljesen környezetbarát.

A 21. századra egyre természetesebb és elfogadott lett az alternatív temetkezési szokások meghonosodása, melyek hazánkba is betörték. Ha abból indulunk ki, hogy a régi szokás szerinti koporsós temetések mellett egyre több urnás temetés lett és ez a folyamat a 2000-es évekre meg is fordult, hiszen Budapesten például már több urnás temetés van, illetve egyre népszerűbb a szórásos temetés, így nem csoda, hogy egyre nagyobb teret hódítanak az erdei temetkezéshez hasonló alternatív temetések.

A kulcs az egyszerűségében, praktikumban van és persze nem utolsó szempont az sem, hogy ez a temetkezési forma jóval olcsóbb, hiszen felgyorsult világunkban sokan szeretnék költségméltó és mégis méltó megoldást találni a hamvak elhelyezésére és nincsenek további „gondok”. Hiszen mai világunkban sokan gondnak élik meg egy sírhelynek a gondozását és annak az esetleges költségeit, mint például a temetőfenntartási díj, a sírkőkészíttetés feladata. Az erdei temetőnél ilyen költségekkel nem kell számolni és tényleg szebb látvány és méltóbb nyughely egy természetes erdei környezet, mint egy elhanyagolt sír.

A kegyeleti emlékerdő ötlete Nagy-Britanniából származik, 1993-ban az észak-angliai Carlisle városában nyitotta meg kapuit az első természetes temető. Jelenleg közel 300 zöld temetkezési hely található a Briteknél és ez a szám tovább növekszik. Magyarországon egyetlen ilyen erdő van, ahol legálisan lehet ilyen módon temetkezni. Agostyán mellett található ez az Emlékerdő. Agostyán, ma már Tata városához tartozik, a bronzkor óta lakott terület volt. Az ott található Szent László dombot a mai napig gyógyító erejűnek tartják, hiszen a rajta termő tánicsról az a legenda kering, hogy a pestistől mentette meg a népet Szent László uralkodása alatt.

Az agostyáni kegyeleti Emlékerdő Tata-Agostyán mellett a gerecei tájegységen belül a Gerecse Naturpark területén található. A 25 hektáros dombvidéki gyepes, cserjés és fás növényzettel borított terület a Természetes Életmód Alapítvány kezelésében van. Az erdőterület 2014-ben örökerdő minősítést kapott, biztosítva a tarvágástól mentes, állandó és változatos erdőképet, ettől az évtől fogadnak urnákat is. Jelenleg a terület 5 jól elkülöníthető részből áll: Az Esterházy-család idejében közbirtokossági erdő volt, 200 éves fák is találhatóak itt, ez a rész környező összefüggő erdőterületekhez kapcsolódó részekben főleg bükk és tölgy faóriások. A patakmenti részek égeres állománya. Az Árpád-kori körtemplom hiteles rekonstrukciója és ligetes területei, illetve a templomot körülölelő, megszentelt fiatal erdő. Ezen a részen fejfás emlékhelyek kialakítására is van lehetőség. A körtemplom rekonstrukciójánál egyházi búcsúztatás is lehetséges.

A Természetes Életmód Alapítvány által működtetett ökofalu és a természeti, környezeti nevelési terepgyakorlati tábor. Az Európa hírű Szent László domb, ami állítólag különleges energetikával és sugárzással bír.

Az elhunyt hamvait, ahogy azt már írtam egy biológiai úton lebomló urnában helyezik el, mégpedig egy erdei fa gyökerében. Az elhunyt nevét kérés szerint fel tudják tüntetni, egy időjárásálló lapocskára írják a fa törzsére. A szertartás ugyanúgy történhet, mint a hagyományos temetkezésnél.

Az emlékerdő ötlete természetesen az örök élet körforgásának szimbólumából jött és megtalálunk mindent, amit keresünk: békét, nyugalmat, harmóniát.

Az erdőben mindenki magának választhatja ki, hogy milyen fához kívánja elhelyezni szerettei hamvait. Sőt akár arra is van lehetőség, hogy valaki élete során válassza ezt meg, vagy akár egy facsemetét is ültessen magának. Lehet ez a nyughely akár egy hús árnyat adó öreg fa tövében, vagy egy fiatal csemetefánál, de akár egy tisztáson is, egy vadrózsabokor oltalmában, sőt még lehetőség van saját emlékfá ültetésére is. A fa gyökerei a lebomló urnából és a hamvakból felszívják az értékes tápanyagokat, ezzel fenntartva az élet örök körforgását.

Az erdők védelme és telepítése talán még sosem volt olyan égetően fontos az emberiség számára, mint napjainkban. Ezzel összhangban alakult ki ez az új brit temetkezési forma, melyre egyre nagyobb az igény a világon, így hazánkban is.

Becz Tamás Ádám

Stáció állomás az Orgoványi Katolikus Temetőben

Krisztus szenvedésének állomásait ábrázoló szoborkép, melynek mindegyike előtt a katolikusok imádkoznak a böjti napokon. A Keresztút megépítésének gondolata régóta foglalkoztatott. Átgondolva elképzelésemet a vélhetően magas költség, és abban sem voltam biztos, hogy rajtam kívül akarja-e valaki, ezért irreálisnak tartottam a megvalósítást, elvettem az elgondolásomat.

Mígnem a plébános úr tudomást szerzett a Stációval kapcsolatos elképzelésemről.

Május közepén hívott telefonon és elmondta, jó ötletnek tartja, és ígéretet tett az egyháztanács összehívására és arra, hogy javasolni fogja az ügy támogatását. Rövid időn belül megszületett a döntés, szabad utat kapott a Stáció megépítéséhez a hozzájárulás.

Majd rövid, de alapos előkészület után a hívők összefogásával és támogatásával megvalósulhatott a Keresztút a kitűzött határidőn belül.

2021. november 1-jén nagy érdeklődés közepette a felszentelés megtörtént.

Maszlik István

Emlékezés az I. világháborúban elesett katonákra

1918-ban november 11-én 103 évvel ezelőtt írták alá fegyverletételt a compïègne-i erdőben, egy vasúti kocsiban az antant és Németország képviselői.

1918 év elején még a győzelem reményében harcoló központi hatalmak az év második felében elérték teljesítő képességük határát. A részt vevő országok katonailag és gazdaságilag teljesen kimerültek. 1918 őszén a központi hatalmak országai sorra kértek fegyverszünetet: szeptember 29-én Bulgária, október 30-án Törökország, november 3-án a Monarchia, november 11-én Németország. Magyarország számára a katonai veresség veresség a történelmi Magyarország végét jelentette. A Károlyi-kormány leszerelte a frontról hazatérő katonákat. Az ellenséges csapatok pedig ellenállás nélkül foglalták el hazánk területét.

A harcokban résztvevő országok civilszervezeteinek kezdeményezésére a fegyverszüneti szerződés aláírására gyertyagyújtással emlékezünk.

A megemlékezés egyik fő célja az, hogy a „közös Európában együttes emlékezés” jegyében a ma élő nemzedék tagjai közül minél többen érezzék sajátjuknak a csatatereken maradt déd- és úkapáink sorsát, tekintsék fontosnak az emlékezetünk ébrentartását. A hősök – köztük a számtalan közkatona – ezáltal lesznek halhatatlanok.

A megemlékezés jelképei a gyertyaláng és a pipacs, valamint a 11-11-11-11 számsor. A számsor megfejtése egyszerű, ugyanis 1918. 11. hónapjának 11. napján 11 óra 11 perckor lépett életbe a fegyvernyugvásról szóló megállapodás, mellyel befejeződtek a harci cselekmények a fronton, s katonai értelemben kezdetét vette a négy éve milliók által várt béke időszaka az első világháborút követően.

Magyarországon a Háborús Emlékhelyeket Gondozók Társasága és 16 tagszervezete, a Krajczáros Alapítvány koordinálásával ebben az évben is megemlékezést és a gyertyagyújtást szervezett.

Kaposváron, a Mártírok és Hősök Alapítvány szervezésében került sor a Hősök temetőjében a megemlékezésre és a gyertyagyújtásra. A gyertyagyújtáson katonák és kadétek vettek részt.

Puskás Béla

Autotherm: 500. temetkezési autónk került átadásra

Beszélgetés Varga Györggyel a Csongrád Megyei Kegyeleti Kft. ügyvezetőjével

Kiváló alkalom a fél ezredik autónk átadása egy kis múltidézésre és jövőbe tekintésre egyaránt. Szegedi cégünk pont egy közeli temetkezési szolgáltatónak, a hódmezővásárhelyi Csongrád Megyei Kegyeleti Kft.-nek készítette el 500. temetkezési autóját.

Varga Györgyöt, a Kft. ügyvezetőjét is meglepte a szám és az alkalmat megőrző gravírozott dísztalca, amit ajándékba adtunk az elkészült autó mellé. Ez a halottszállító egy többfunkciós, pompautónak is használható jármű, így stílusával, eleganciájával már messze nem félelmet és szorongást közvetít, hanem inkább nyugalmat és méltóságot sugároz. Lehetőséget nyújt ahhoz, hogy szebb emlékké formáljuk az utolsó utat.

Varga György szerint nagy szükség van ezekre a luxus kivitelű haszongépjárművekre, hiszen ezek az autók számukra nem csak eszközök, hanem igen fontos részei a szertartásoknak és a gyász feldolgozásának folyamatában is kiemelkedő szerepük van. Pont ezért, nagy figyelmet fordítanak járműparkjuk e szegmensére is. Nem véletlenül esett ismét a választásunk tehát az Autotherm Kft.-re, mint jármű átalakító cégre, amikor egy új temetkezési autó beszerzésében gondolkodtunk. – mondta el az ügyvezető. Bár egy átalakítás méregdrága, hiszen egyik esetben sem tömeggyártású

jármű az eredmény, de az új autónk is egyedi és különleges lett, magyar mesteremberek keze munkáját dicséri.

A tervezés mögötti gondolatokba is beavatott minket Varga György: - A múltban oly nagyon megkomponált gyászceremóniák alkalmával használt halottszállító hintók emelkedett stílusát idézi az új pompautónk. Belső, fehér, káromintában tűzött bőrborításánál előkelőbb designt keveset láttam. A tűzések csomópontjában megbúvó LED világítás viszont nagyon modern, bár szimbolikájával átvitt értelemben az égi fényeket jeleníti meg, mely érzet ismét visszacsatolás gyász kultúránk és hitrendszerünk gyökereihez.

A szépség mellett azonban a praktikumot is be kellett csempészni, hiszen ez mégiscsak egy munkautó. Nem adták alább a fiúk, minden technológiai szükséglet gyönyörű vagy bújtatottan megoldott. A mindennapos használat következtében azonban sérülhet a bőrborítás, ami ennél az autónknál már kivehető panelra készült, így gyorsan és költséghatékonyan tudjuk javíttatni a sérülést, ha erre szükségünk lenne.

Nem csak gyönyörűek és elegánsak, de időállóak is a rozsdamentes padló és koszorútartók, ami további minőségi élettartamot kölcsönöz járművünknek. A rejtett hűtés és a beépített hangszórók pedig tovább emelik szolgáltatásunk színvonalát.

Ügyfeink elégedettsége a legnagyobb motiváció a számunkra. A mássá, jobbá alakítás és törekvés a lehető legszínvonalasabb munka elvégzésére a közös nyelv a Kegyeleti kft. vezetőjével. A szakmánkban megjelenő technikai újítások mindig változást hoznak, ezekkel élve a mi innovációink ügyfeink megújulását is lehetővé teszik. A jövő így mindig mozgalmas és fejlődést hozó nálunk. Ezt tudjuk kínálni a miniket megkereső temetkezéseknek úgy, hogy a kegyeleti kultúra hagyományait is tiszteletben tartva mégis egyre jobban haladunk a korrallal és megvalósítjuk a legmerészebb, egyedi elgondolásokat is.

Komlódi Gabriella

Hamarosan Európában is megnyílik az első vizes hamvasztóüzem

2021 szeptember végén Madridban rendezték meg a Funexpo Madrid kiállítást és konferenciát, ahol a Resomation nevű angliai cég bemutatta vizes hamvasztóüzemi technológiáját és a „a temetkezés jövője” szekcióban a konferencián is előadást tartott Sandy Sullivan, a cég vezetője. Jelen cikk az ott elhangzottak alapján, továbbá az interneten elérhető információk alapján készült.

Mi is az a vizes hamvasztás?

A vizes hamvasztást szokták még biohamvasztásnak vagy égetés nélküli hamvasztásnak is nevezni. Az eljárás a lúgos hidrolízisen alapul. A testet nyomástartó edénybe helyezik, amelyet víz és kálium-hidroxid keverékkel töltenek meg, és 160 °C körüli hőmérsékletre melegítik. A nagy nyomáson végbemenő folyamat során a test 3-5 óra alatt lebomlik kémiai összetevőire.

Az eljárást során a test végeredményben azon a folyamaton megy keresztül, mint a hagyományos földbe temetés esetén. Ott a földben található baktériumok bontják le sok éven tartó folyamat során a testet, míg itt az alkalmazott technológia miatt sokkal gyorsabban végbemegy az átalakulás.

Az angol Resomation cég neve is ehhez kapcsolódik. A görög SOMA- test és a RESOMA – újjászületés szóból származik.

A technológiát a közelmúltban a különböző marha és sertéskóroban leölt állati tetemek megsemmisítésére használták annak hatékony sterilizációs hatása miatt.

Az eljárás során egy hamvasztáshoz 1.500 liter vizet használnak fel. Az eljárás eredményeképpen a csontok és az elhasznált DNA-mentes víz marad hátra. A csontokat szárítóba teszik, majd az égetéses hamvasztásnál is használt csontörlőbe helyezik. A keletkezett hamu az égetéses hamvasztáshoz képest egyszínű, hófehér lesz.

A cég szerint a felhasznált víz mennyisége ugyan sok, de az a tisztítást követően az visszakerül a vízkörforgásba. Viszonyításképpen a Fővárosi Vízművek adatai alapján egy ember napi közvetlen vízfogyasztása Magyarországon 100-150 liter, de Európában egy emberre jutó úgynevezett vízlábnyoma naponta 3400 liter. Ez a mennyiség már az elfogyasztott ételek előállításához szükséges vizet is tartalmazza.

A technológia során keletkező víz elhelyezése nem csak etikailag kritikus kérdés. Találtam olyan régebbi bejegyzéseket, ami szerint azért hiúsult meg ilyen üzem létesítése az Egyesült Királyságban, mert az nem tudta teljesíteni a szennyvizet befogadó vízmű előírásait.

Mindenesetre a kibocsátott szennyvízzel kapcsolatban több kutatás is folyamatban van a Resomation tájékoztatása szerint. Amerikában van olyan szolgáltató (<https://www.beatreecremation.com/tree-tea-fertilizer>), aki biztosítja, hogy az eljárást követően a hozzátartozók hazavihessék és felhasználhassák a vizet saját otthoni kerti növényeik öntözésére is.

Kálium-hidroxid (KOH)

A Wikipedia cikk szerint: „A kálium-hidroxid vagy marókáli egy szervesetlen vegyület. Színtelen kristályokat alkot, erősen higroszkópos. Erős bázis. Vizes oldatát a kereskedelemben, háztartási tisztítószerként, hideg zsíroló néven forgalmazzák.”

„Az élelmiszeriparban széles körben alkalmazzák, például a gyümölcsök héjának kémiai úton történő eltávolítására, csokoládé és kakaó készítése során, karamellel történő színezésnél, olajbogyó tartósításánál, valamint egyes pékárukban is előfordulhat, valamint az annatto (E160b) használata esetén is. Élelmiszer-adalékanyagként, E525 néven alkalmazzák.”

Milyen előnyös tulajdonsága van ennek a technológiának?

Környezetvédelmi szempontok szerint a vizes hamvasztás előnyösebb, mint a többi temetési mód. Egy holland kutatóintézet (TNO) részletes kutatásban¹ vizsgálata meg a különböző temetési formák környezeti hatását. A vizsgálat során 18 különböző környezeti paramétert vizsgáltak, mint például klímaváltozásra, az ozonréteg károsodására, a savasodásra, a szárazföldi vagy a vízi toxicitásra gyakorolt hatásokat.

A tanulmány főbb megállapításai szerint:

- a vízi hamvasztásnak több mint hatszor kisebb a karbon lábnyoma, mint az égetéses hamvasztásnak, és több mint háromszor kisebb, mint a hagyományos földbe temetésnek.
- 7-szer kevesebb energia szükséges áram és gáz formájában, mint az égetéses hamvasztáshoz.
- 35%-kal kisebb az üvegház hatású gázok kibocsátása, mint az égetéses hamvasztás esetén.
- nincsen levegőszennyezés, az eljárás során nincs káros részecske és nehézfém kibocsátás.

Hogyan néz ki egy ilyen szertartás?

Az előadásban bemutatott képek alapján az ilyen üzemek rendelkeznek búcsúztató teremmel és a bekezelés is megtekinthető, hasonlóan az égetéses hamvasztóüzemek működéséhez. A technológiának van egy jellemzően másik épületrészben lévő egysége, amely a segédanyag (KOH) és a víz elő- és utókezelését szolgálja,

¹ (TNO 2014 R11303 Environmental effects of different funeral techniques – update of previously TNO Research)

illetve a szükséges hőt előállítja. A technológiát lehet elektromos energiával vagy gáz felhasználásával is üzemeltetni. A berendezésbe egy pamutból vagy gyapjából készült biokoporsóban kerül az elhunyt.

Jogi szabályozás – hol van ilyen a világban?

Hollandiában idén nyílik majd egy ilyen üzem, illetve az Egyesült Királyságban jövőre készülnek átadni egyet. Az Egyesült Államok-

ban 22 ilyen üzem működik, ezen kívül Ausztráliában, Mexikóban és Kanadában van egy-egy ilyen vizes hamvasztó.

A holland üzem létesítése előtt az nyitotta meg a lehetőséget, hogy tavaly módosították a temetkezési törvényüket, ami lehetőséget biztosít a hagyományos és hamvasztásos temetés mellett erre a temetkezési módra is.

Az még a jövő kérdése, hogy a hazai szabályozás hogyan teremthet lehetőséget ennek az új technológiának a bevezetéséhez.

Thanatopraxiai
Társaság

Az elhunyt előkészítés művészete -
Gyakorlati tanatopraxia képzés
2 havonta indulnak 3-5 napos tanfolyamaink

Koporsót és urnát eladni bármelyik kegyeleti cég képes. A hozzátartozók részére azt az érzést nyújtani, hogy a megbízott cég méltó módon bánt eltávozott családtagjával még kevesen. Legyen az Ön kollegája is jártas ebben.

Helyszín: Télizöld Kegyeleti Szolgálat telephelye, Budapest

**A tanfolyamról további felvilágosítás:
Novák Gergely, 06.30.638-6848, ng@gnoger.com**

Q-Box üvegszál-kompozit urnafülke rendszerek

- 30x30x70
- mély 2 urnás

- 30x30x30
- normál 1 urnás

- 70x30x30
- széles 2 urnás

- ✓ Innováció
- ✓ Precizitás
- ✓ Gyorsaság
- ✓ Takarékoság

www.bosisio.hu • kapcsolat@bosisio.hu

 Bosisio Magyarország

+36 (70) 519- 7770

Kedves Partnereink!

Hálásak vagyunk az egész éves **támogatásotokért**,
köszönünk minden **biztató szót**, és **együttérző kézfogást!**

Hisszük, hogy az erő bennünk van,
hiszünk a hű **partnerségünkben**, **kollégáink munkájában**,
és abban, hogy a folyamatban lévő fejlesztéseink
együttes sikereinket szolgálják!

Töretlen lendülettel
megyünk tovább a tervezett úton!

Nagyon boldog karácsonyi ünnepeket,
és **egészségben**, **sikerekben** gazdag
boldog új évet kívánunk!

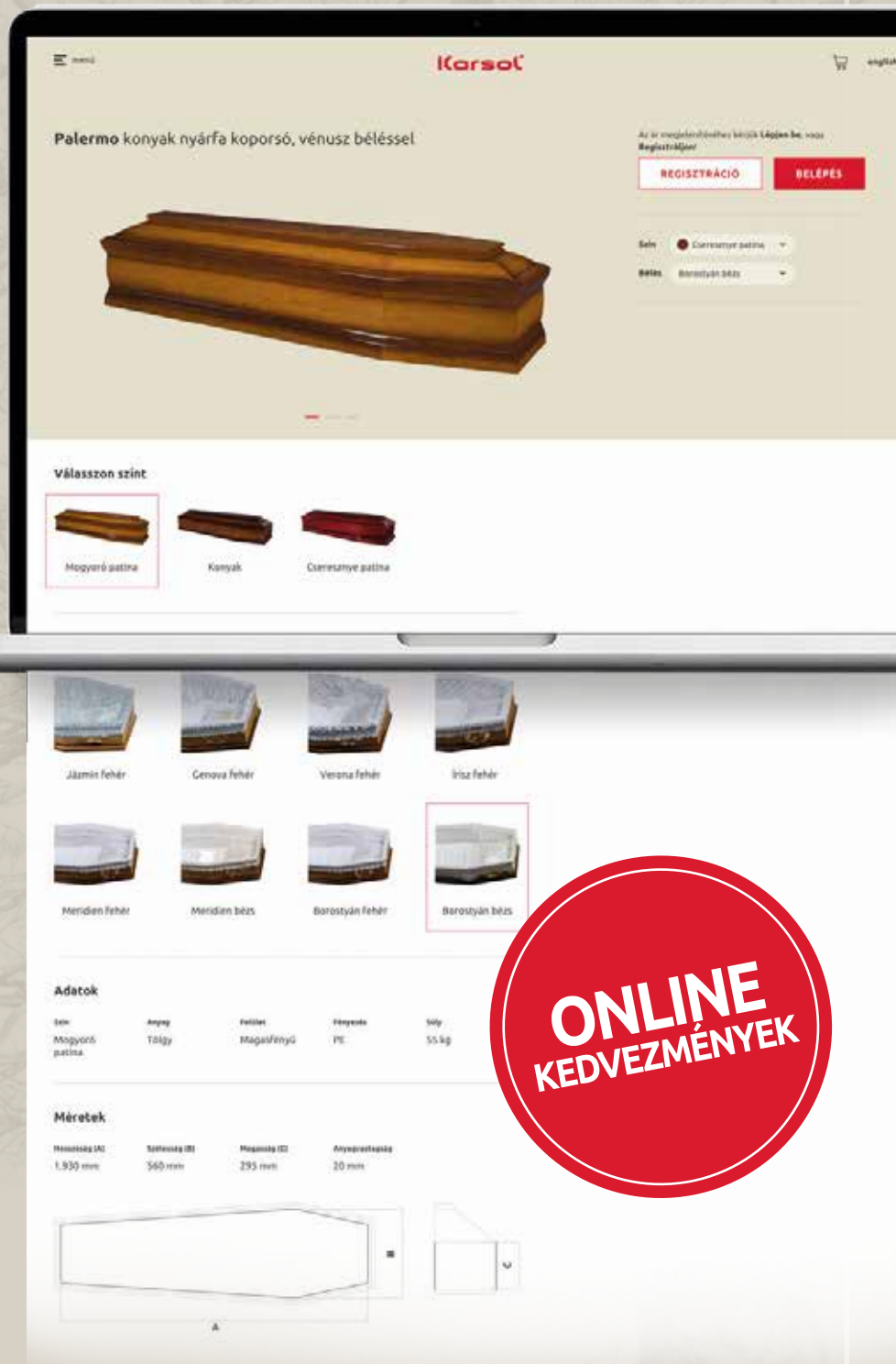
 Mantex
1989

www.mantex.hu

Karsol®

Minőség, kiszámíthatóság, innováció

www.karsol.hu

Online partner
regisztráció
December 15-től

**ONLINE
KEDVEZMÉNYEK**